

EKOTURİZM

YAZAR AVUKAT AYKUT CAN UĞUR

**TEKİRDAĞ BAROSUNA
SAYGILARIMLA,**

ÖZET

Sağlık bilincinin gelişmesiyle; sağlıklı, doğal ve ekolojik yaşam tarzlarına yönelik turizm ürünlerine olan ilgi artmaktadır. Bu ilgilinin şekillendirdiği ekoloji temelli sağlık turizmi, bütünsel turizm ve ekoloji temelli sağlıklı yaşam turizmini kavramsal olarak ortaya konulmuştur. Beden, zihin ve ruhun iş birliği için yaratıcı, güçlendirici, rahatlatıcı, tamamlayıcı ve terapi edici yeni uygulamalar ve alternatifler; doğa, ekoloji, macera ve sanat temelli turizm türleri bu turizm çeşidinin merkezinde yer alır. Bu projenin ekoloji temelli sağlık turizminin gelişimi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Seyahatçiliği, çevrebilim, Seyahatçi, Sürdürülebilirlik, Yeşil Alan

ABSTRACT

With the development of health awareness; interest in tourism products for healthy, natural and ecological lifestyles is increasing. Ecology-based health tourism, holistic tourism and ecology-based wellness tourism shaped by this interest have been conceptualised. Creative, empowering, relaxing, complementary and therapeutic new practices and alternatives for the cooperation of body, mind and spirit; nature, ecology, adventure and art-based tourism types are at the centre of this type of tourism. This project will analyse the development of ecology-based health tourism.

Keywords: Nature Traveller, ecology, Green Space, Traveller, Sustainability

ÖNSÖZ

Ekoloji Temelli Sağlık Turizmi kitabımı yazarken içerisinde aslında anlatmaya çalıştığım şekillerde Doğa Seyahatçiliğini ekoturizm olarak tanımlamaya çalıştım. Doğa'nın bize armağanı olan sürdürülebilir yaşamın keyfine vararak doğa dostu olmaya gayret göstermemiz gerekiyor. Artık doğa muhafaza altına alınan Başta Tekirdağ ilinin Uçmakedere koruma altına alınması gerekmektedir.

Tekirdağ Barosu'nun kıymetli Avukatlarına ve Stajyer Avukat meslektaşlarımıza ve Baro Personelimize, Türkiye Barolar Birliği'ne, Tekirdağ Adalet Sarayı'na, Tekirdağ Bölge Adliye Mahkemesi'ne ve Tekirdağ'ımız için doğa için çalışan herkese çevresini korumaya çalışan herkese

Saygılarımla,
24 Temmuz 2025
Aykut Can Uğur

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
1.EKOTURİZMİN TANIMI VE TÜRLERİ	1
1.1.EKOTURİZMİN TANIMI VE EKOTURİZMİN İLKELERİ	1
1.1.1.Doğal Çevrenin Korunması	2
1.1.2.Yerel Halkın Katılımı ve Yarar Sağlaması.....	2
1.1.3.Çevresel ve Kültürel Farkındalık Yaratma.....	2
1.1.4.Sürdürülebilirlik İlkesi	2
1.1.5.Ziyaretçi Sayısının ve Etkisinin Yönetimi	2
1.1.6.Kültürel Mirasın Korunması	2
1.1.7.Ekonomik Faydaların Yerelde Dağıtılması	3
1.1.8.Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi.....	3
1.2.EKOTURİZMİN FARKLI TASNİFLERİ	3
1.2.1.Amaçlarına Göre Tasnif.....	3
1.2.2.Katılımcıların Türlerine Göre Tasnif	3
1.2.3.Faaliyet Türlerine Göre Tasnif.....	4
1.2.4.Mekansal Dağılıma Göre Tasnif.....	4
1.2.5.Sürdürülebilirlik Düzeyine Göre Tasnif	4
1.3.Ekoturizmin Çıkışı ve Gelişimi	4
1.3.1.Ekoturizmin Tanımı	4
1.3.2.Ekoturizmin Tarihsel Gelişimi.....	4
1.3.3.Ekoturizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler	5
1.3.4.Ekoturizmin Modern Dünyadaki Yeri ve Önemi.....	5
1.4.Ekoturizmin Amaçları	5
1.4.1.Doğal Çevrenin Korunması.....	5
1.4.2.Yerel Ekonominin Desteklenmesi	6
1.4.3.Kültürel Mirasın Korunması ve Tanımı.....	6
1.4.4.Çevresel ve Kültürel Farkındalığı Artırılması	6

1.4.5.Sürdürülebilir Turizmin Teşviki	6
1.5.Sürdürülebilirlik ve Ekoturizm.....	6
1.5.1.Sürdürülebilirlik Kavramının Tanımı	6
1.5.2.Ekoturizmin Sürdürülebilirlikteki Rolü.....	6
1.5.3.Çevresel Sürdürülebilirlik	7
1.5.4.Sosyal Sürdürülebilirlik.....	7
1.5.5.Ekonomik Sürdürülebilirlik.....	7
1.5.6.Sürdürülebilirlik İçin Yönetim Stratejileri.....	7
2.EKOTURİZMİN ÇEVRE VE İNSANLA ETKİLEŞİMİ.....	7
2.1.Ekoturizmin Çevresel Etkileri.....	7
2.1.1.Ekoturizmin Biyolojik Çeşitliliğe Katkısı	8
2.1.2.Ekoturizmin Sosyal ve Kültürel Etkileri	8
2.1.3.Yerel Halk Ekoturizm İlişkisi.....	8
2.1.4.Çevresel Eğitim ve Bilinçlendirme	8
2.1.5.İnsan ve Doğa Arasındaki Etkileşimin Yönetimi	8
2.2.EKOTURİZMİN ÇEVRESEL ETKİLERİ	9
2.2.1.Doğal Kaynakların Kullanımı ve Korunması.....	9
2.2.2.Habitat Tahribatı ve Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Etkileri.....	9
2.2.3.Kirlilik ve Atık Yönetimi.....	9
2.2.4.İklim Değişikliği ve Ekoturizm	10
2.2.5.Doğa Koruma ve Yenilenebilir Kaynak Kullanımı	10
2.3.Ekoturizmin Beşerî (İnsani) Etkileri	10
2.3.1.Yerel Toplulukların Sosyal Yapısına Etkiler.....	10
2.3.2.Kültürel Kimlik ve Mirasın Korunması	10
2.3.3.Ekonomik Katkıları ve Yerel Kalkınma	10
2.3.4.Yerel Halkın Katılımı ve Karar Alma Süreçleri	10
2.3.5.Sosyal Sürdürülebilirlik ve Yaşam Kalitesi	11
2.4.EKOTURİZMİN İKTİSADİ (EKONOMİK) ETKİLERİ	11
2.4.1.Yerel Ekonomiye Katkıları	11
2.4.2.İstihdam Yaratma.....	11
2.4.3.Gelir Dağılımı ve Ekonomik Adalet.....	11
2.4.4.Yatırım ve Altyapı Gelişimi.....	11
2.4.5.Ekoturizmin Ekonomik Sürdürülebilirliği.....	12
2.5.EKOTURİZM ve TURİSTİK EĞİTİM	12
2.5.1.Turistik Eğitimin Tanımı ve Önemi.....	12

2.5.2. Yerel Halkın Eğitimi.....	12
2.5.3. Turistlerin Bilinçlendirilmesi.....	12
2.5.4. Eğitim Programlarının İçeriği ve Yöntemleri.....	12
2.5.5. Turistik Eğitimde Karşılaşılan Zorluklar.....	13
3.BAŞARILI EKOTURİZM UYGULAMALARI	13
3.1.Kuzey Amerika’da Ekoturizm Örnekleri.....	13
3.2.Latin Amerika’da Ekoturizm Projeleri	13
3.3.Afrika’da Ekoturizm Başarıları	13
3.4.Asya- Pasifik Bölgesi Ekoturizmi	13
3.5.Avrupa’da Sürdürülebilir Ekoturizm Modelleri	14
4.EKOTURİZM ÇEŞİTLERİNDEN GENİŞLETİLMİŞ ÖRNEKLER.....	14
4.1.Yaban Hayatı Turizmi.....	14
4.2.Kültürel Ekoturizm.....	14
4.3.Macera ve Doğa Sporları Turizmi	15
4.4.Agroekoturizm (Tarım ve Doğa Turizmi)	15
4.5.Deniz ve Su Ekoturizmi	16
5.BAŞARILI EKOTURİZM ÜLKELERİ/BÖLGELERİ	17
5.1.Costa Rica	17
5.2.Tanzanya	17
5.3.Yeni Zelanda.....	18
5.4.Endonezya	18
5.5.Kanada	19
5.5.1.Quebec’teki Saguenay-St. Lawrence Marine Park.....	20
5.5.2.Algonquin Provincial Park (Ontario)	20
5.5.3.Gros Morne Milli Parkı.....	21
5.5.4.Pasific Rim National Park Reserve- Batı Kıyısında Ekoturizm Deneyimi	23
5.5.5.Jasper Milli Parkı (Alberta)- Dağların ve Gökyüzünün Sessiz tanığı.....	24
5.5.6.Banff Milli Parkı (Alberta)- Kanada’nın Dağlarla Yazdığı Miras	26
5.6.Güney Afrika.....	28
5.6.1.Kruger Ulusal Parkı: Güney Afrika’da Ekoturizmin Öncü Modeli	30
5.6.2.Table Mountain Ulusal Parkı’nda Ekoturizm: Sürdürülebilirlik, Koruma ve Toplumsal Katılım.....	31
5.6.3.Addo Elephant Ulusal Parkı’nda Ekoturizm ve Koruma: Sürdürülebilir Doğa Yönetimi.....	33
5.6.4.İsimangaliso Wetland Park- Güney Afrika’nın Ekoturizm Modeli ve Sulak Alanların Mucizesi, Ekoturizmin Yaşayan Kanıtı	34
5.6.5.Kgalagadi Transfronteir Park: Çok Taraflı Koruma, Topluluk ve Ekoturizm Modeli	35

5.7.Bhutan	38
5.8.Norveç	38
5.9.Peru	38
5.10.Kenya	38
5.11.Avustralya	38
5.12.Almanya	38
5.13.Filipinler	39
5.14.Türkiye Cumhuriyeti	39
5.15.Maldivler	39
5.16.Uganda	39
5.17.Nepal	39
5.18.Şili	39
6.SONUÇ	40
Kaynakça	43

TABLolar LİSTESİ

TABLO 1: KANADADAKİ ULUSAL PARKLAR	28
TABLO 2: GÜNEY AFRİKADAKİ ULUSAL PARKLAR	29

Giriş

1.EKOTURİZMİN TANIMI VE TÜRLERİ

1.1.EKOTURİZMİN TANIMI VE EKOTURİZMİN İLKELERİ

Ekoturizm, tabii bir şekilde hareket ederken toplumsal bir şekil içerisinde de doğa içerisinde muhafaza edilmek suretiyle geleneksel insanların sakinliğini koruyarak huzurunu bozmayacak şekilde rahatsız etmeyerek, onların mutluluğunu engellemeyerek tabiyatla iç içe olacak şekilde hareket ederek gerek rüzgar içerisinde gerek yeşillikler, ağaçlar, kuşlar, böcekler diğer tabii ortamlar içerisinde döngüsel aktiviteler yaparak oradaki geleneksel insanların da bulunmuş olduğu yerler içerisinde kalarak gerek mavilik içerisinde gerek yeşillik içerisindeki huzura erişecek sükûnetli bir şekilde ilerlenerek sakinlik içerisinde fazilet içerisinde hareket edilerek, bilgelik sahibi olarak hareket edilmesi noktasındaki durumları kapsar.

İyi yaşam için, kişiler için sadece finansal şekillerde olmayan; toplumsal, zihinsel anlamda ve kültürleriyle alakalı olacak şekilde güzel bir şekilde karmaşık ve çok yönlü bir kavramdır. Yerel şekillerde finans şekillerinde işaret kıymetlendirmesi şuandaki huzur, insani gelişmişlik, akademik seviye, tedaviye erişim, fiziksel çevre ile kendi iç huzuru genişletilmiş standartları da kapsayacak tarzda inceleniyor. Bu mesele işlenmektedir. Huzur seviyesinin doruklarda vuku bulması, kişiler içerisinde olmazsa olmaz ihtiyaçlar çok daha fazlasını esenlik düzeyini, sosyal etkileşim, sosyal entegrasyon, öznel iyi oluş özellikleriyle de yeterli bir memnuniyet verici bir yaşam ömrü devam etmelerine yardımcı olur (Yalçın,2019:118;Güler,2021:47).

Toplumsal yol haritası ile resmi idare arşivi içerisinde, huzur sadece kişiyle ilgili olmaz. Topluluk tümünün hayat düzeyini iyileştirmeye yönelik bir amaç olarak tanımlanır. Bununla bağlantılı olarak “sosyal devlet” terimi, toplumsal huzurun etkileyici gösterisini, kazanç paylaşımı hakkaniyeti ile toplumsal güvencesi dayanıklılığı arttırmayı hedefleyen belirli yöntemi gösterir (Espring-Andersen, 1990:37).

Ekoturizmin Temel İlkeleri aşağıdaki şekillerdedir.

1.1.1.Doğal Çevrenin Korunması

Doğa Turizmi asıl hedefi, konuk olunan tabiat bölgelerinin güvence altına alınması ile canlı türlerinin çok çeşitli olmasının sürdürülme kapasitesinin yapılmasıdır (Fennell, 2020:45).

1.1.2.Yerel Halkın Katılımı ve Yarar Sağlaması

Doğa Turizmi, geleneksel toplumların aşamalarına doğrudan dahil olması ile finansal yarar kazanma edinimi temin eder (Honey, 2008:112).

1.1.3.Çevresel ve Kültürel Farkındalık Yaratma

Doğa Turizmi, misafirlere çevre ile medeniyet farkındalığı yükseltmeyi amaçlar. Öğretim ile yol gösterme çalışmaları ve doğa hassasiyeti olan kişiler geliştirilir (Weaver, 2001:78).

1.1.4.Sürdürülebilirlik İlkesi

Doğa Turizmi içerisinde, çevreyle ilgili varlıkların gelecek kuşakların korunması faydalanma hayati öneme sahiptir. Finansal, toplumsal ile doğal kaynakların korunması her yönüyle yönleriyle değerlendirilmelidir (Fennell,2020:102).

1.1.5.Ziyaretçi Sayısının ve Etkisinin Yönetimi

Doğa Turizminde, tabii sınırların sevk hacmi dikkate alınarak sağlanarak konuk hacmi azaltılır. Bu sayede çevresel etki alanları konusundaki negatif neticeler azaltıcı şekilde gerçekleştirilmektedir (Honey,2008:134).

1.1.6.Kültürel Mirasın Korunması

Geleneksel yaşam biçimlerinin kar amacı olmadan muhafaza altına alınması ile konukların mevcut faziletlere hürmet sergilenmesi amaçlanmaktadır (Weaver, 2001:90).

1.1.7.Ekonomik Faydaların Yerelde Dağıtılması

Doğa Turizmi kazançlarının çoğunluğunun yüksek oranının bir yönüyle geleneksel yurttaşla iletilmelidir. Söylemiş olduğumuz şekillerdeki yönüyle seyahatçilik hakkaniyet ile devamlılığı esas olarak hareket etmesini önemsenmelidir(Fennell,2020:150).

1.1.8.Eğitim ve Bilgilendirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Konuklar ile geleneksel yurttaşlar, doğal olan ile sanat ve düşünce yapısı belirliliği aydınlatma süreci içerisinde akademik olarak devamlılığı esas alan öğrenim modellerinin güzel bir şekilde uygulanmasıyla bilinçlendirme çalışmalarıyla hareket edilmelidir (Honey, 2008:121).

1.2.EKOTURİZMİN FARKLI TASNİFLERİ

1.2.1.Amaçlarına Göre Tasnif

Doğa Seyahatçiliği amaçları doğrultusunda hareketle değişik tasnifler çerçevesinde kopartılabilir. Bir kısım inceleyiciler doğa seyahatçiliğini, tabiyat uyumlu öğrenim, doğal sürdürülebilir tabiyat yönetimi, toplumsal tecrübeler ile toplumsal bilgi ile doğal kaynakların korunması, çevresel koruma, ekonomik büyümenin devamlılığı, sosyal adalet ve eşitlik, istihdam yaratma, teknolojik yenilik ve verimlilik, yerel ekonomilerin güçlendirilmesi, küresel iş birliği yani uluslararası düzeyde sürdürebilir kalkınma hedeflerine uyum sağlamak ve işbirliği yapmak, eğitimsel olarak kapasite geliştirmek gerekmektedir. Sağlıklı yaşam ve çevre halk sağlığını koruyarak sürdürülebilir yaşam koşulları oluşturmak gerekmektedir. Görmüş olduğumuz şekillerdeki kategorizasyonun yapılmış olması doğa seyahatçiliği'nin oldukça yönlü bileşenleri ile toplumun sosyal ve iktisadi durumu için el uzatmak takdim eder (Weaver, 2001:85)

1.2.2.Katılımcıların Türlerine Göre Tasnif

Doğa Seyahatçilerinin yaygın olarak tecrübe kademelerine ve başarı isteğine bağlı şekillerde sınıflandırmalarını bağımsızlaştırırlar. Araştırmaya dahil edilenler, “araştırmacı”, “gözlemci” ile “pasif katılımcı” niyetiyle üçlü gruplarda bağımsızlaştırılmıştır. Bağımsızlaştırmanın olarak, seyahat eserlerinin ile danışmanlık faaliyetlerinin öteki gereksinimlere bağlı olarak modelleme yapılmasını gerektirmektedir (Weaver, 2001:93).

1.2.3.Faaliyet Türlerine Göre Tasnif

Doğa Seyahatçiliği eylemleri tabiat turları, ornitolojik gözlem, hidro rekreasyonu yani deniz, göl, akarsu etkinlikleri, yaşam tarzına ait gidişlerin andıran muhtelif kategorilere yol alınır. Anılan etkinlikleri, tabiatı muhafaza etme, öğrenim, sevinç ile sosyal bağlantılarla ana unsuru olarak türlere ayrılmaktadır (Honey, 2008:54).

1.2.4.Mekansal Dağılıma Göre Tasnif

Doğa Seyahatçiliği, coğrafi konumlandırma içerisinde bölümlere ayrılarak hareket edilmesi sağlanabilir; muhafazası içinde gerçekleşen yerel yerleşim bölgesi, doğal miras konumları içerisi yönünden coğrafi konumlandırılması başarılabilir. Doğa Seyahatçiliği'nin coğrafi olarak konumlandırılmasındaki türlerinin unutulmayarak projelendirmesi ile koordinasyon taktiklerinin türevlenmesi zorunlu olduğu altı çizilmektedir (Fennell, 2020:67).

1.2.5.Sürdürülebilirlik Düzeyine Göre Tasnif

Doğa Seyahatçiliği'nin devamlılığı seviyeleri kapsamında gruplanması, doğal ortamlarla ilgili, iktisadi olarak ile sosyal uyum devamlılık çalışmalarına esaslanır. Buna göre, ince işlevsel seyahatçilikten bütün devamlılığı toplumsal ve çevresel seyahatçilik sınıflandırma aralığı ölçüsünde aralık mevcut bulunmaktadır (Fennell, 2020:110).

1.3.Ekoturizmin Çıkışı ve Gelişimi

1.3.1.Ekoturizmin Tanımı

Doğa Seyahatçiliği, devamlılığı seviyeleri kapsamında gruplanması içerisinde pastoral ile medeni menşelilerinin muhafaza altına alınmasını gayret noktasını, doğa için çabuk etkilenen, öğretici ile geleneksel grupların başarılmasını, varlığını sürdürmeye yardımcı olan, güç katan ilkin seyahat şeklidir. İlkin halk arasında kabul görmesi 1980'li yıllarda ekoturizm terimi doğa seyahatçiliği ya da doğa turizmi olarak da çevrilirse doğanın korunması için tezat olarak doğa tahribatına varian seyahatçilik turizm kategorisi olarak konseptinin günümüze yansıtmaktadır. Ekoturizm, pastoral yaşamı ile toplumsal değer kaygılarının hedefleyerek seyahatçiliği bakış açısını sahip olarak toplayarak hem doğayla ilgili hem finansal devamlılık odaklar (Honey,2008:22).

1.3.2.Ekoturizmin Tarihsel Gelişimi

Ekoturizmin geçmişten itibaren ilerleyişi, doğaya duyarlı toplum hareketi ile devamlılık teriminin parlamasıyla düzgün çizgide tırmanmıştır. Doğanın korunması anlayışı 1970'li yıllardan çevre coğrafyalarının muhafaza edilmesiyle bağlantılı planlı uygulamaların, seyahat

alanında taze düşünsel tutumların ortaya çıkmasına alt yapı oluşturmuştur. Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN), 1983 senesi içerisinde “ekoturizm” kavramını yasal şekilde açıklamış “ekoturizm” tanımını bilimsel olarak kaynaklara ulaştırmıştır (Weaver,2001:23).

1990’lı seneler ile 2000’li seneler, Ekoturizmin hem eğitim hem de çabuk yapılabilen sahalar içerisinde çabucak yaygınlaştığı zaman dilimleri tecrübe edilmiştir (Fennell,2020:38).

1.3.3.Ekoturizmin Gelişimini Etkileyen Faktörler

Doğa Seyahatçiliği olgunlaşması içerisinde tesirli meydana gelen en önemli etmenler ortasında dünya çapında doğa problemleri, devamlılık kavrayışının toplumsal veya mekânsal olarak genişlemesi, geleneksel toplumun gelişme gereksinimleri ile seyahat içerisindeki niteliksel arzunun yükselişi hesaplanabilir. Seyahat Eden kişilerin süreklilik arz ederek benzersizlik ile doğal dünya birleşik, katmanlı, eş zamanlı, bütünleşik, karma, tecrübeleri bulmaya çalışırken, ekoturizm kavramı içerisinde arzusu cevap verilmiştir (Honey,2008:45).

Ayrıca, dünyadaki ülkelerin başında oldukları kişiler ile uluslararası yapıların el değmemiş pastoral coğrafi konumların muhafazasına odaklanan yardımları Ekoturizmin yayılmasına olanak vermiştir (Weaver,2001:54).

1.3.4.Ekoturizmin Modern Dünyadaki Yeri ve Önemi

Şu anı yaşarken doğa seyahatçiliği, devamlılığı olan yükselmesi ile doğanın muhafaza uygulamalarının bütünleşik bir şekilde hareket edilen noktası formunu almıştır. Belirli Seviyede refah seviyesinde bulunan ülke ile refah seviyesi yüksek olan memleketlerde ekoturizm, finansal türleri yükselten, pastoral ile toplumsal gelişmişliğin deneyimlerin aktarmasını sağlayan, muhafaza altına alan vasıta sağlayan şekillerdedir (Fennell,2020:89).

Önemine binaen, Ekoturizmin çok yüksek düzeyde turizm ile doğal bozulmalar içerisindeki tehlikelerin en aşağıya indirilmesi için organizasyon planlamaları ehemmiyet gösterilmesi gerekmektedir (Honey,2008:102).

1.4.Ekoturizmin Amaçları

1.4.1.Doğal Çevrenin Korunması

Ekoturizmin altyapısını oluşturan vaziyetlerden en önemlisi olarak pastoral yer altı ve yer üstü zenginliklerinin muhafaza altına alınmasıdır. Söz konusu gaye içerisinde doğa seyahatçiliği etkinlikleri, doğanın bozulmasına bir dur demekle habitat türlerinin devamlılığı olanaklıları stratejisi geliştirilir (Fennell,2020:57).

1.4.2.Yerel Ekonominin Desteklenmesi

Doğa Seyahatçiliği, misafir olarak seyahat yapılan alanın geleneksel finansmanına direk olarak büyük bir kazancın yüksek miktarlar olarak söz konusu gayesine odaklanır. Geleneksel toplumun finansal açıdan büyük bir çoğunluğunun kazanması ile finansal gelişmişliği yakalamasının özendirilmesini, doğa seyahatçiliği'nin etkin olduğu konuların başında gelmektedir (Honey,2008:74).

1.4.3.Kültürel Mirasın Korunması ve Tanımı

Doğa Seyahatçiliği, geleneksel toplumların manevi değerlerini, anane içerisindeki geçmişten günümüz ile geçmişten bugüne gelen değerlerimizin muhafaza altına alınması ile konuklara gösterilmesi doğrultusunda hareket edilir. Söz konusu durumlarda toplumun manevi değerleri ilerideki kuşaklara da geçer (Weaver,2001:88).

1.4.4.Çevresel ve Kültürel Farkındalığı Artırılması

Doğa Seyahatçiliği, Gezerler ile geleneksel toplumlarda doğal ile manevi unsurların zenginlikler içerisinde şuurlu olarak hareket etmeyi gaye edinilir. Söz konusu öğretimsel metodun, muhafaza altına alınması algısının iyileştirilmesine destek olma amacı taşımaktadır (Fennell,2020:63).

1.4.5.Sürdürülebilir Turizmin Teşviki

Doğa Turizmi, devamlılığı sağlayan turizm temel yapı taşları içerisinde hazırlık yaparak, pastoral ile manevi devamlılığı olan toplumların değerlerinin ileriki kuşaklar için muhafaza altına alınması gerekmektedir (Honey,2008:95).

1.5.Sürdürülebilirlik ve Ekoturizm

1.5.1.Sürdürülebilirlik Kavramının Tanımı

Sürdürülebilirlik, çevresel zenginliklerin ileriki kuşakların gereksinimlerini de ihtiyacı giderecek şekilde değerlendirilmesidir. Doğa seyahatçiliği, devamlılık temelleri çerçevesinde finansal, doğal ile toplumsal ölçüleri bütünsel olarak değerlendirmeye tabi tutulur (Fennell,2020:79).

1.5.2.Ekoturizmin Sürdürülebilirlikteki Rolü

Doğ Seyahatçiliği, pastoral ile toplumun manevi değerlerinin muhafaza altına alınmasıyla beraber geleneksel halkların finansal ilerlemesine desteği yerine getirir. Söz

konusu ayrıca doğal devamlılık ayrıca da adil paylaşım ilkesine yardım edilerek gerçekleşir(Honey,2008:88).

1.5.3.Çevresel Sürdürülebilirlik

Doğa Seyahatçiliği etkinlikleri, doğal habitatlara bozulmasını önleyerek ile yaşam farklılığını muhafaza edilerek gerçekleştirilir. Pastoral coğrafi konumların muhafaza altına alınması ile doğa şuurunun iletılması doğa seyahatçiliğinin en önemli tercihidir (Weaver,2001:105).

1.5.4.Sosyal Sürdürülebilirlik

Doğa Seyahatçiliği, geleneksel toplumların toplumsal manevi miraslarını canlı tutması ile finansal yararına imkan tanınmasına koşul teşhis eder. Ayrıca bu halkın toplumsal yapının muhafaza altına alınmasını koşul teşhis eder (Fennell,2020:83).

1.5.5.Ekonomik Sürdürülebilirlik

Doğa Seyahatçiliği, geleneksel finansmanın genişletilmesi ile ekonomik kaynakların uzun vadeli verimliliğini sağlamayı hedefler. Ayrıca bu, şehir dışındaki gelişmişlik ile gelir seviyesinin yüksek olması üzerine çok fazla ehemmiyet nakleder (Honey,2008:92).

1.5.6.Sürdürülebilirlik İçin Yönetim Stratejileri

Doğa Seyahatçiliğinin devamlılığını olanak vermek durumunda kalmak üzere düzenlemesi, gözlemlene ile yer alan kişilerin idari yöntemler iyileştirilmelidir. Ayrıca bu stratejiler, doğal sonuçların aşağıları indirilmesi ile geleneksel toplumların sonuçlandırma aşamalarına entegre edilmesini edinilmesini mümkün kılar (Fennell,2020:115).

2.EKOTURİZMİN ÇEVRE VE İNSANLA ETKİLEŞİMİ

2.1.Ekoturizmin Çevresel Etkileri

Doğa Seyahatçiliği, Pastoral yaşamın muhafaza edilmesine desteklenmesiyle beraber, birkaç tablosal süreçlerde istenmeyen sonuçlar içerisinde neden olabilir. Bilhassa mekanla iletişime geçenler için kontrolsüz bir biçimde artış göstermesi; doğal yaşam alanlarının zarar görmesine, ekosistem dengesinin bozulmasına ve çevresel kirlilik düzeylerinin yükselmesine yol açabileceğinden, sürdürülebilirlik ilkesini esas alan etkili bir alan yönetimi hayata geçirilmesi kaçınılmaz hale gelmektedir (Fennell,2020:132).

2.1.1.Ekoturizmin Biyolojik Çeşitliliğe Katkısı

Doğa Seyahatçiliği etkinlikleri, genetik kaynakların muhafazası konuyu odaklanmasını bağlı olarak bilinç düzeyinin yükselmesi ile muhafaza hedef odaklı programın ekonomik onayını teminata bulunur. Pastoral doğal coğrafi konumların muhafaza altına alınması ile soy zincirinin kritik durum için mevcut durumda bulunan çeşitliliğin sürdürülebilirliği sağlanması, doğa seyahatçiliğinin destekleyici nedenlerinden biridir (Honey,2008:143).

2.1.2.Ekoturizmin Sosyal ve Kültürel Etkileri

Doğa seyahatçiliği, özel alanla ilgili grupların dayanışma ile ilgili formasyonu ile sanatsal tanımlayıcı özelliğini faydalı çerçevesi ile özel alanla ilgili toplulukların finansal elde edilen gelirlerin büyük bir bölümünü hasılatını destek olmasını dayanışma ile ilgisi olan devamlılığı sunar. Buna Karşın, sanatsal ekonomikleştirme ile kamuya ait farklılaşması tehlikeleri de mevcudiyet gösterir (Weaver,2001:110).

2.1.3.Yerel Halk Ekoturizm İlişkisi

Lokal toplulukların doğa seyahatçiliğine dahil olması, bir yandan dayanışma ile ilgili bir yandan finansal köşe kayda değerdir. Birlikte olma gerçekleştirilmediğinde kamusal dayanıklılığı ile uyumsuzluklar barınmaya elverişlidir. Zafer kazanmış doğa seyahatçiliği girişimleri, lokal toplumların değerlendirme süreci içerisinde hareketle iş birliğine katılmayı destekler (Fennell,2020:138).

2.1.4.Çevresel Eğitim ve Bilinçlendirme

Doğa Seyahatçiliği, doğa öğrenimi ile farkındalık artırma temsilci şeklinde belirli bir fonksiyonu vardır. Konuklara çevre ile pastoral muhafaza çerçevesinde içerikler iletilirken, geleneksel toplulukların içerisinde de muhafaza altına alınması duyarlılığı yükseltilir (Honey,2008:157).

2.1.5.İnsan ve Doğa Arasındaki Etkileşimin Yönetimi

Doğa Seyahatçiliğinde, İnsan-nature ekosistem etkileşiminin devamlılığı yöntemiyle denetim altında tutulması hassas birtakım bakış açısı tartışılmadan kabul edilmelidir. (Weaver,2001:125).

Ekolojik taşıma sınırı aslında bakılırsa Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) ile James Kennell'in 2016 yılında tanımlamalarına göre Aslında olduğu gibi gidilecek yerin eşzamanlı olarak yüksek haddinden çok bireylerin oranlarını; limitin ötesine geçilmesi şartlarında cismani, finansal, toplumsal ve kültürel doğa içerisinde bozulmalar yaşanır alternatif olarak misafirlerin neşeleri çekilmez aslında bunun sonucunda şartlar oluşur (UNWTO,1981 aktaran Kennell,2016:133-135).

Ayrıca Konuk hareketleri ile çevresel kırılganlık üzerinde düşünerek hakkaniyet ölçüsünde aslında olan tutum sergilenmelidir (Weaver,2001:125).

2.2.EKOTURİZMİN ÇEVRESEL ETKİLERİ

2.2.1.Doğal Kaynakların Kullanımı ve Korunması

Doğa Seyahatçılığı, pastoral zenginliklerin öz farkındalıklı değerlendirilmesi ile muhafaza altına alınmasını artırıcı etki yapar. Bununla birlikte, düzensiz uygulamalar yakıt tedarik potansiyelleri, hidro, toprak en fazla kullanılmasına altyapısını oluşturabilir. Dolayısıyla, doğal kaynak yönetimi çalışmalarında devamlılığı olan ekosistem hizmeti hayati önemiyet arz eder (Fennell,2020:133).

2.2.2.Habitat Tahribatı ve Biyolojik Çeşitlilik Üzerindeki Etkileri

Geniş çapta konukların bir alan içerisinde çok sık olması, çevresel doğal yaşam alanı nişi etkisinde tahribatlar ile varyetelere özgü doğal yaşam nişleri içerisinde küçülmelere sonuç doğumu yaşanabilir. Aslında böyle şartların gelişmesi yaşamsal döngünün varlığına zarar verici genetik çeşitliliği zarar verme potansiyeli taşır. Doğa seyahatçılığı etkinliklerinde muhafaza altına alınan tedbirli davranışlar coğrafi konum hakimiyeti taktikleri gerçekleştirilmelidir (Honey,2008:145).

2.2.3.Kirlilik ve Atık Yönetimi

Doğa Seyahatçılığı coğrafyalarında çok fazla yükselen birey etkinlikleri doğal yaşamın tahrip olmasını etkileyebilir. En başta artırımların yanlış idare edilmesi hidro ile yeryüzü tahribatı yapmaktadır. Bunun sonucunda, pastoral yaşam içerisindeki doğal olan artırımların idare organizasyonu ile akademik uygulamaları vazgeçilmezdir (Weaver,2001:128).

2.2.4.İklim Değişikliği ve Ekoturizm

Doğa Seyahatçiliği çevresel etki yükünü aşağıya doğru programlar oluşturulmalıdır. Aktarma ile kuvvet faydalanması fosil yakıt kaynaklı salımların kontrol altına alınması, devamlılığı olan seyahatçilik programlarının hayati öneme sahiptir (Fennell,2020:140).

2.2.5.Doğa Koruma ve Yenilenebilir Kaynak Kullanımı

Doğa Seyahatçiliği uygulamaları pastoral yaşamı muhafaza altına alma etkinliklerini yardımcı olurken bu suretle sürdürülebilir kuvvet ile doğal zenginliklerin faydalanılması için harekete geçirir. Bahsi geçen değerlendirme biçimleri doğal sonuçların en küçülmesini isteyecek şekilde olanak sağlar (Honey,2008:150).

2.3.Ekoturizmin Beşerî (İnsani) Etkileri

2.3.1.Yerel Toplulukların Sosyal Yapısına Etkiler

Doğa seyahatçiliği, lokal toplulukların toplumsal düzende dönüşümlere harekete geçirebilir. Finansal imkanlar oluştururken, toplumsal kurallar ile göreneklerde değişimler sürdürülebilir. Söz konusu evre ile ilgili toplumsal ahengi ile sanatsal devamlılığı bakış açısından ehemmiyet vererek idare edilmelidir (Weaver,2001:112).

2.3.2.Kültürel Kimlik ve Mirasın Korunması

Doğa seyahatçiliği, geleneksel medeniyetlerin duyurulması ile muhafaza altına alınması amacıyla kapsam oluşturur. Fakat, medeni nesnelerin serbest piyasaya sunulması ile özgüllüğünün yok olması tehlikesi de oluşmaktadır. Söz konusu sonuç ile medeni zenginliklerin devamlılığı olacak formlarının idare edilmesi zorunludur(Honey,2008:148).

2.3.3.Ekonomik Katkılar ve Yerel Kalkınma

Doğa Seyahatçiliği, geleneksel toplumların finansal etki paylarının büyük bir kısmının üstlerinde kalmasını sağlayarak hayat niteliklerinin arttırmasında yüksek oranda pay sahibi olurlar. Mesleki olanaklar ile iş geliştirme imkanları yükselirken, hakkaniyetli bir şekilde finansman olan kazanç oranının oluşması fırsatları doğar (Fennell,2020:135).

2.3.4.Yerel Halkın Katılımı ve Karar Alma Süreçleri

Doğa Seyahatçiliğinin zaferi, geleneksel toplulukların strateji belirleme ile idari işleyişlere etkin dahil olması ilişkili olmasıdır. Etkin olunması, sosyal benimsenmesini yükseltmesi ile çekişmelerin azaltılması sağlanır (Weaver,2001:117).

2.3.5.Sosyal Sürdürülebilirlik ve Yaşam Kalitesi

Doğa Seyahatçiliği, toplumsal devamlılık bakış açısıyla geleneksel toplulukların hayat niteliklerinin maximize edilmesine odaklanır. Öğrenim, hastalıksızlık, temel donanımlara faydanılması benzer şekilde değişkenler modernize edilmelidir (Fennell,2020:142).

2.4.EKOTURİZMİN İKTİSADİ (EKONOMİK) ETKİLERİ

2.4.1.Yerel Ekonomiye Katkılar

Doğa Seyahatçiliği, uğrak olunan coğrafyanın geleneksel finansmanını hayat verir. Tatilcilikten elde edilen ekonomi, el sanatları ile kobilerin ekonomik dalı vesilesiyle lokal toplulukların finansal durumunu yükseltir(Honey,2008:134).

Söz konusu katılım, yerleşim alanı gelişimini yardımcı olmasıyla çok sektörlü finansmanını yükseltir(Fennell,2020:110).

2.4.2.İstihdam Yaratma

Doğa Seyahatçiliği faaliyet alanı net bir şekil ile dolambaçlı olarak mesleki müsaitlik meydana getirir. Geleneksel el işleri, gidiş-geliş faaliyetleri, barınma ile kılavuzluk benzer şekilde çalışma alanlarında iş sahası kullanıma sunulması, lokal toplulukların refah düzeyini yükseltir (Weaver,2001:98)

2.4.3.Gelir Dağılımı ve Ekonomik Adalet

Doğa Seyahatçiliği'nin hakkaniyetli olarak pay oranlarının finansal açısından gereken faydanın sağlanma ehemmiyeti gösterilmesi gereklidir. Kazancın sadece belirli bireylerin elde etmesi ya da müesseselerin kazanması, finansal hakkaniyetsizleştirmelere yol açabilir. Netice itibariyle geleneksel yer alma formları ile müşterek çalışma formları içerisinde yardımcı olunmalıdır (Honey,2008:142).

2.4.4.Yatırım ve Altyapı Gelişimi

Doğa Seyahatçiliği, yöresel gerçekleştirilen para koyma işlemlerinin yükseltilmesi ile temel tesislerin olgunlaşmasına cesaretlendirmesi edinilmesini sağlar. Akademinin, hastalıksızlığın, haberleşme faaliyetlerinin, patikalar benzer şekillerde temel organizasyonu desteklenmesi, bir yandan geleneksel hayatı bir yandan seyahatçiliği faydalı sonuçları olur (Fennell,2020:115)

2.4.5.Ekoturizmin Ekonomik Sürdürülebilirliği

Doğa seyahatçiliği'nin gelecek odaklı finansal devamlılığı, organik ile sanat ve tarihi değerlerin muhafaza edilmesi şarttır. Doğal zenginliklerin ölçüsüz faydalanılması finansal kazançların sönmesine sonuçlanır. Böylece çevre dostu tasarımların aciliyet arz eden şekillerde hayati öneme sahiptir (Weaver,2001:104).

2.5.EKOTURİZM ve TURİSTİK EĞİTİM

2.5.1.Turistik Eğitimin Tanımı ve Önemi

Seyahat öğrenimi, seyahat faaliyet alanında görevli kişiler ile misafirlerin farkındalık seviyesini, yeterlilik ile enformasyon yükseltmeye yönelik aşamalar halinde işleyen yöntemdir. Doğa seyahatçiliğinde seyahat alanında öğretim, doğa muhafazası farkındalığının daha iyi hale getirilmesi ile süreklilik arz eden seyahatlerin gerçekleştirme daha fazla kişi tarafından benimsenmesi bakış açısıyla vazgeçilmez saygınlık özellik gösterir (Fennell,2020:155).

2.5.2. Yerel Halkın Eğitimi

Doğa seyahatçiliği bölgelerinde hayat bulan lokal toplulukların akademisi, sanat ve tarihi muhafazası ile devamlılığı çerçevesinde hayati değer taşıyan özellik gösterir. Akademi öğrenimi, lokal toplulukların seyahatçilikten finansal ile toplumsal yarar garanti altına almasına yardım ederken doğa tahribatını düşürmeyi hedeflemiştir (Honey,2008:162).

2.5.3. Turistlerin Bilinçlendirilmesi

Misafirlerin doğal ile sanat ve tarihi hassasiyeti sonucunda iyi bir sonuç elde etmesi amacıyla düzgün duruma getirilen öğretim etkinlikleri, doğa seyahatçiliği için vazgeçilmez unsurlarından biridir. Böylece öğretimler, devamlılığı olan bilişsel tepkilerin isteklendirmesi ile çevre bozulmalarına tedbir olması için oluşturulur(Weaver,2001:130).

2.5.4. Eğitim Programlarının İçeriği ve Yöntemleri

Doğa seyahatçiliği seyahat öğrenim kursları sıklıkla çevre muhafazası, devamlılık prensipleri, lokal sanat ve tarihi değerler ile faziletli yaşam temalarını ihtiva eder. İnteraktif metotlar ile işlevsel öğretimlerle eğitim süreçlerinin ölümsüz olarak yükseltilir (Fennell,2020:160).

2.5.5. Turistik Eğitimde Karşılaşılan Zorluklar

Akademik tezlerin, makalelerin ile ilgili diğer materyallerinin az olması, farkındalık düzeyinin az olması ile öğretim kurslarının kufayetsizliği, Seyahat öğreniminde ehemmiyetli mahzurlardır. Söz konusu güçlüklerin giderilmesi için idare, özel sektör işbirliği ile toplumsal hareketin şarttır (Honey,2008:170).

3.BAŞARILI EKOTURİZM UYGULAMALARI

3.1.Kuzey Amerika’da Ekoturizm Örnekleri

Amerika Birleşik Devletleri, başta olmak üzere Amerika Birleşik Devletleri ile Kanada, doğa seyahatçılığı’nın devamlılığı mevzusunda liderdir. Yellowstone ile Banff Ulusal Parkı söz konusu coğrafi konumlarda doğanın muhafaza altına alınması ve seyahat gelecek planlamaları zaferle sonuçlanmıştır. Söz konusu coğrafyalarda lokal toplulukların müşareketi ile akademi kursları aktif bir biçimde uygulanagelmektedir (Fennell,2020:182).

3.2.Latin Amerika’da Ekoturizm Projeleri

Peru ile Costa Rica, canlı türlerinin zenginliği etki alanı içerisindeki sahalarda doğa seyahatçılığını yerel gelişimi desteklemek amacıyla büyüme hedefiyle değerlendirilmektedir. Çevre koruma önlemleri ile geleneksel finansal özgürlüğe kavuşma amacıyla odaklanılan alanlarda söz konusu milletlerin güçlendirilmesi temel öncelikler arasındadır (Honey,2008:195).

3.3.Afrika’da Ekoturizm Başarıları

Dünyamız global olarak kara parçalarından oluşmaktadır. Anakaralardan bir olan Afrika coğrafi bölgesi içerisinde yer alan ülkelerden Güney Afrika ile Tanzanya, doğal hayatı yerinde izleme gözlemciliği ile ekosistem koruma uygulaması belirginleşmektedir. Kruger Ulusal Parkı ile Serengeti Milli Parkı söz konusu doğa koruma çabalarının yoğunlaştığı, biyolojik çeşitliliğin ve yerel kültürel değerlerin öne çıktığı bu tür alanlarda, sürdürülebilir ekoturizm uygulamaları; yöredeki küçük işletmelerin büyümesine ve nüfuz ettiği konaklama, ulaşım ile el sanatları sektörlerinde istihdamın artmasına, aynı zamanda yerel halkın gelir düzeyinin yükselmesine ve bölgesel ekonomik canlılığın uzun vadede güçlenmesine kayda değer katkılar sağlamaktadır (Weaver,2001:140).

3.4.Asya- Pasifik Bölgesi Ekoturizmi

Yarım küremiz içerisinde kara parçalarımızdan Asya-Pasifik Bölgesi doğa seyahatçılığı için içerisindeki ülkeler bakımından Yeni Zelanda ile Endonezya ülkelerinin, doğa seyahatçılığını bölgesel finansal açıdan gelişmişliği sağlamak amacıyla devamlılığın olması

maksadıyla gelişmişliğin bir aracı olarak hayata geçirilmektedir. Bali ülkesinde ekolojik köyler ile Yeni Zelanda ülkesi içerisinde Maoiri tarihi ve sanat değerlerinin seyahatle bütünleşmesi örnek teşkil eden model proje konumundadır (Fennell,2020:190).

3.5.Avrupa’da Sürdürülebilir Ekoturizm Modelleri

Ana karalarımızın içerisindeki coğrafi bölgelerimizden bir tanesi Avrupa Bölgesidir. Karbon ayak izini azaltan girişimler başında İspanya ile Almanya, İsveç söz konusu ülkelerin yeşil kalkınma projeleri, ekokoruma projeleri, sürdürülebilir odaklı projeleri söz konusu yeşili koruma girişimleri açısından yönetim uygulamaları ile yeşil enerji uygulamaları rüzgâr, güneş, entegrasyonu söz konusu alternatif enerji kaynaklarına yönelimleri içerisinde karbonsuz enerji kullanımı içerisinde örnek teşkil eden uygulamalar arasındadır (Fennell,2020:190).

4.EKOTURİZM ÇEŞİTLERİNDEN GENİŞLETİLMİŞ ÖRNEKLER

4.1.Yaban Hayatı Turizmi

Ekoturizm anlamında kapsamında yaban hayatı deneyimi, pastoral hayat coğrafyalarındaki flora ve fauna çeşitliliği alan çalışması bulgularına dayanır. Söz konusu ekoturizm, muhafaza altına alınmış coğrafi konumların ekonomisine can suyu olurken, yeşil alanların yıkımını durdurmak için doğal alanların hasarının önüne geçmek için titiz, katı, ciddi denetim ve düzenlemeler ile kanunlar ile yönetmelikler ile sıkı standartların getirilmesi şarttır. Örnek teşkil etmesi bakımından Tanzanya’daki Serengeti Milli Parkı sunulabilir (Weaver,2001:90).

4.2.Kültürel Ekoturizm

Tarihi ve Sanatsal değerlerin korunması amacıyla hareket edilen kültürel ekoturizmin, lokal toplumların yerel hayat şekillenmesi ile tarihi ve sanatsal değerlerin özgünleştirilerek sunulmasının gösterilmesi amacıyla kültürel bir zenginlik içerisinde hareket edilmesini ile muhafaza altına alınmasını hedefleyerek hareket eder. Söz konusu seyahatçiliğin, aynı zamanda tarihi ve sanatsal zenginliklerin devamlılığını oluşturmaktadır aynı zamanda finansmanın en büyük payını yöre insanına bırakarak lokal topluluklara çok büyük para bırakmış olur (Honey,2008:102).

4.3. Macera ve Doğa Sporları Turizmi

Adaletsiz doğa spor deneyimleri, fiziksel etkinlikleri söz konusu adrenalin ve açık hava sporlarının fiziksel etkinliklerin heyecan dolu extreme sporların, fiziksel etkinliklerin doğa seyahatçiliği açısından adrenalin salgılaması ile akışkan bir karakterdedir. Adaletsiz doğa fiziksel etkinlikleri enerjik bir yapıya sahiptir. Adrenalin ve açık hava fiziksel etkinliklerin uyum yeteneği yüksektir. Doğa Keşif fiziksel aktiviteleri çok yönlüdür. Ekstrem ve doğa odaklı fiziksel aktiviteler dinamiktir. Heyecan ve doğa fiziksel etkinlikleri esnek yapılıdır. Birdwatching dikkat, sabır ile sessizlik isteyen söylemek istediğimiz ornitolojik gözlem yani kuş türlerini takip etme, parkur yürüyüşü, patika yürüyüşü, doğa keşif yürüyüşü yürüyüş etkinliği kapsamında uzun mesafe yürüyüşü olarak kır yürüyüşü söz konusu arazi yürüyüşü tematik doğa yürüyüşü etkinliklerin trekking tırmanma ekipmanı gerekmeyen, Alpinizm, teknik dağ tırmanışı, yüksek irtifa tırmanışı, Zirve tırmanışı, dağ tırmanışı, dağ keşif faaliyeti tırmanış fiziksel aktivitelerinin olduğu dağcılık, söz konusu fiziksel aktivitelerin beden eğitimi amacıyla hareket edilen sporların içerisinde etkinliklerin aynı zamanda ekoturizm amacıyla hem doğayla temas kurulmasına olanak tanır hem de yerel gelir kaynaklarını çeşitlendirir. Yeni Zelanda, söz konusu etkinliklerin çok fazla olduğu çok değerli bir turizm merkezi olarak öne çıkar (Fennell, 2020:75).

4.4. Agroekoturizm (Tarım ve Doğa Turizmi)

Türkçe çevirisiyle, Tarım ile ekoturizmin birleşmesi sonucu ortaya çıkan kavram agroekoturizm kavramı, tarım temelli ekoturizm, çevre dostu kırsal turizm, sürdürülebilir tarım turizmi, doğa ve tarım odaklı turizm, kırsal ekoturizm, çiftlik turizmi, tarımsal deneyim turizmi, organik köy turizmi, eko-kırsal turizm, yerel üretime dayalı ekoturizm olarak karşımıza çıkmaktadır. Amacı, kırsal dostu çiftliklerin devamlılığını doğal kaynakların dengeli yönetimi ile uzun vadeli yönetimi doğayla uyumlu yönetimi içerisinde tükenmeyen kaynak yönetimi denge gözetilerek kullanımı ile doğa ile iç içe yaşamın özelliklerinin sunumu köy kültürünün, taşra yaşamının, kırsal hayatın öne çıkarılması birbiriyle bağlantı içindedir. Misafirlere ekolojik tarım yöntemleri, organik tarım teknikleri, sürdürülebilir tarım uygulamaları, doğa dostu tarım yöntemleri, geleneksel tarım teknikleri, kimyasal içermeyen tarım uygulamaları söz konusu yerel bilgiye dayalı tarım teknikleri ile alternatif tarım sistemleri sonucunda doğaya saygılı üretim biçimleri ortaya çıkar ve bölgesel ürünlerin halka sunulması, köy ürünlerinin gösterilmesi, mahalli ürünlerin duyurulması, yöresel ürünlerin pazarlanması, yerel lezzetlerinde aynı zamanda tanıtımı ile yerli ürünlerin görünür kılınması sonucunda kırsal ürünlerin pazarlanmasıyla yardımcı olur. Fransa ve İtalya ülkeleri içerisinde

durumlara bakıldığında çok fazla sayıda agroekoturizm benzer uygulamalara rastlanmıştır (Weaver,2001:105).

4.5.Deniz ve Su Ekoturizmi

Mavi doğa ile hidrolojik kaynaklar söz konusu doğa seyahatçiliği içerisinde mavi doğa ile hidrolojik kaynakların doğal denge yapısının muhafaza altına alınmasını doğal alanların korunması, yerel halkın refahının artırılması, sürdürülebilir turizm bilincinin yaygınlaştırılması, doğa eğitiminin desteklenmesi, biyolojik çeşitliliğin korunması önce amaç, sonra hedef, sonra faaliyetler. Su altı keşfi, Su altı gezisi, su altı gözlemi, şnorkelle yüzme (yüzeye yakın, ekipmansız dalış için), Scuba (tüplü) dalış (profesyonel ve sportif dalış), serbest dalış (nefes tutularak yapılan dalış), deniz altı deneyimi (Turistik ve genel kullanımlarda), su altı aktivitesinin benzeri şekillerde ekoturizm kapsamında dalış devamlılığı sağlanan doğa seyahatçiliğinin yardım edilmesi gerekliliği, mercan resiflerinin muhafaza altına alınması ile deniz ekosistemlerinin gösterilmesi olarak sonuçlanabilir. Şnorkelle yüzme ise temel olarak herkeş için elde edilebilir kolay ve eşit şekilde ulaşılabilir durumu sosyal ve ekonomik anlamlarda kapsayıcı olabilme durumu açısından fiziksel erişebilirlik, bilgiye erişebilirlik, kaynağa erişebilirlik içerisinde hareket edilmelidir. Şnorkelle yüzme; Yüzeysel dalış, yüzeyden su altı gözlemi, şnorkel dalışı, yüzeyde su altı keşif, yüzey gözlemiyle dalış, tüpsüz su altı gezisi, doğal resif gözlemi, hafif dalış veya doğa dostu su altı aktivitesi benzer şekillerde görülebilir. Su altı gözlemleri ise doğa içerisinde habitat düzeni, doğa harikası, habitat, fauna ve floranın direk müşahedesinde söz konusu temkin ile bir titizlik içerisinde izleme ve kaydetme içerisindeki doğa seyahatçiliği örneğidir. Şnorkelle yüzme (yüzeyden gözlem), tüplü dalış (derinlikli gözlem), cam tabanlı teknelerle pasif gözlem, deniz biyologları eşliğinde ekolojik rehberli turlar içerisinde ehemmiyeti açısından bakıldığında doğa seyahatçiliği için farkındalık yaratır. Doğa seyahatçiliği için biyolojik çeşitliliği tanıtır. Doğa seyahatçiliği için sürdürülebilir turizmi destekler. Mercan yapılarının rehabilitasyonu ve muhafaza altına alınması maksadıyla koral resiflerin devamlılığı sağlanan doğa seyahatçiliği operasyonları içtenlikle Avusturalya ile Karayiplerde çok fazla genel olarak kabul görür (Honey, 2008:112).

5.BAŞARILI EKOTURİZM ÜLKELERİ/BÖLGELERİ

5.1.Costa Rica

Doğanın vermiş olduğu değerli kaynaklar içerisinde çok fazla habitatın coğrafi konumları içerisinde canlı türlerinin bolluğu ile muhafaza altına alınmış olan coğrafi bölgelerin içerisindeki sürdürülebilir kullanım alanı ile milli parkları, doğal rezervleri, biyosfer rezervleri, ekolojik koruma sahası içerisindeki Orta Amerika'nın biyolojik çeşitliliği cenneti, doğa seyahatçisinin öncüsü bir ülkedir. Tropikal doğa seyahatçiliğinin tam orta noktasında bulunan odak noktasıdır. Costa Rica, biyoçeşitlilik bakımından doğal kaynakların çeşitliliğinin çok yüksek olması açısından bakıldığında önde ülkelerden biridir. Costa Rica, koruma ve sürdürülebilirliğin gelecek kuşaklara aktarılması açısından öncü görevini sürekli olarak devamlılığını sağladığı muhafaza altına aldığı doğasıyla müşterek olarak koruma görevini geleceğine aktarmaya devam etmektedir. Monteverde Bulut Ormanı söz konusu coğrafi bölgeler içerisinde Orta Amerika ülkeleri arasında öne çıkan tutumunun tüm küresel çaptaki dünyamız içerisinde de önemli bir yere sahiptir. Doğa seyahatçiliğinin devamlılığı olacak şekilde ilerlerken yoluna ayakta kalabilen devamlılığı olan seyahatçiliğin muvaffak yani iyi sonuç veren temsilcilerindendir (Honey,2008:182).

5.2.Tanzanya

Serengeti ve Kilimanjaro'nun ülkesi olan Tanzanya, Afrika'nın doğal miras ülkesi olarak söz konusu büyük göç rotasının ev sahibi ekoturizm açısından önde gelen ülke olarak kendisini göstermektedir. Doğu Afrika ülkesi olan koruma alanları, milli parklar, doğa rezervleri, biyosfer rezervleri, doğa turizmi alanları, korunan doğal alanlar, sürdürülebilir turizm bölgeleri, vahşi yaşam alanları içerisinde yeşilin doğası olarak hareket edilen Serengeti ile Ngorongoro içerisinde biyolojik çeşitlilik koruma merkezi olarak vahşi doğa rezervi, yaban hayatı sığınağı içerisinde ekolojik koruma coğrafi bölgelerinin içerisinde koruma ve rehabilitasyon merkezidir. Doğa seyahatçiliği için odak noktasıdır. Muhafaza altına alınmasıyla seyahatçiliğin, doğa ile turizm yaklaşımlarını aslında sürdürülebilir turizm modellerinin dengeli turizm yaklaşımlarının, ekoturizm stratejileri içerisinde çevre dostu turizm yöntemleri uygulanarak turizmde denge sağlayan uygulamalar uygulanarak sosyal sonuçlarını, finansal kaygılarını, doğayla uyumlu olma etkileşimini devamlılığını odak noktasına alarak ilerleyen söz konusu Afrika'nın çevresel kaynaklarının zenginliklerinin buluşma noktasıdır (Weaver,2001:140).

5.3.Yeni Zelenda

Yeşil ada ülkesi Yeni Zelenda, doğa zenginlikleri ile bilinen ada ülkesidir. Yeni Zelenda, Pasifik'in ekolojik mirasıdır. Yeni Zelenda, doğal parklarıyla öne çıkan ülkedir. Yeni Zelenda, ekolojik sorumluluğu yüksek bir destinasyondur. Yeni Zelenda, koruma temelli turizmin simgesidir. Yeni Zelenda, yaban hayatı cennetidir. Yeni Zelenda, doğa seyahatçiliğinin öncüsü ülkelerden biridir. Yeni Zelenda, lokal toplulukları olan Maori toplulukları içerisinde çevreye son derece mütevazî şekilde yaşamlarına yeşil çevre içerisinde hareket eden doğa muhafaza kurallarının sonuç doğuran çok yüksek bir şekilde uygulandığı, doğa seyahatçiliğinin saygın ülkelerinden bir tanesidir. Yeni Zelenda, milli parklar ülkesidir. Yeni Zelenda, doğaya tahribat yapmadan devamlılığa önem veren doğa seyahatçiliğinin ilham kaynağı olarak sembol bir ekoturizm ülkesidir. Rotorua ile Fiordland milli parkları içerisinde doğal yaşam bölgeleri açısından model olmuş yer küremiz yüzeyinden yukarı doğru uzaydan bakıldığında da çevre dostu uygulamaları görülmektedir (Fennel,2020:190).

5.4.Endonezya

Mercan üçgeninin kalbi Endonezya, ekolojik doğal kaynaklarının çok yüksek olarak öne çıkan destinasyonun gezi rotalarının ekoturizm için ehemmiyeti olan bir ülkedir. Endonezya, kültürel, tarihi, ekolojik odak noktası olarak gidilecek yerlerin sürdürülebilir biyoçeşitliliği bakımından çevre dostu coğrafi konumu bulunan bölgelerimizin öncü olarak hareket eden ekoturizm bölgeleri bulunmaktadır. Sumatra- Leuser Ekosistemi, Kaplan, fil ve orangutan söz konusu soyu tükenme riski taşıyan türlerin, kritik tür olarak bakıldığında hassas türler içerisinde de değerlendirilebilir. Söz konusu canlıların tehlike altındaki fauna ve florasının muhafaza altındaki alanların uygulama bölgelerindedir. Bali- Ekolojik Köyler (Sidemen, Munduk) Bali'nin resiflerin kalbinde olan yapısı sayesinde aslında seyahatçiliğe uygun olmayan fakat, çevreye, yeşile değer veren koruyan bir farkındalık düzeyi olan hürmetkar, nazik, özenli, duyarlı, nezaketli, değer veren, kibar, itinalı, hoşgörülü, toleranslı, saygı gösteren doğa dostu uygulamaların uygulanması için düşük etkili faaliyetlerin doğal kaynakları koruyan sistemleri içerisinde sürdürülebilir yöntemlerle hareket edilen coğrafyası için çok değerli bir lokasyondur. Bali, kırsal yaşam ve iç içe deneyim içerisinde hareket edilen çevre dostu tarımsal pratiklerin gözlemlenmesi ile yerel ve sağlıklı üretim tecrübesi arasında doğayla uyumlu tarımsal üretime süreçte yer alarak ortak olarak hareket edilen örneğin seyahatçilerin lokal halkla müşterek olarak meyve, sebze toplamaları ile organik toprak katkısı organize edilmelidir. Bali, patika yürüyüşleri ile doğanın içerisinde yeşilin korunduğu coğrafi bölgelerin içerisinde sürdürülebilir ekosistem içerisine odaklanır. Toplumsal

yakınlaşmaların içerisinde kültürel alışverişin olduğu kültürel diyalogların odağı noktasında hareket yaklaşımı oluşturulduğu kültürlerarası iletişimin çok yüksek olduğu lokasyonların ekoturizm uygulamalarının sürekliliği açısından şarttır. Bali, gelenekleri paylaşma açısından da önemlidir. Raja Ampat Takımadaları, mercan üçgeninde konumlandırılmaktadır. Su biyoçeşitliliği Yer kürenin mercan resiflerinin çok yüksek ekosistem çeşitliliğine kapsar. Deniz mercan resiflerinin su ekoturizmi açısından dalış turizmi devamlılığa önem verir gelecek nesillerin de yararlanması için yol gösterici şekillerde suyun , mercan resiflerinin muhafaza altına alınarak yol gösterici olan bir gezi rotasıdır. Borneo- Tanjung Puting Ulusal Parkı, maymun türlerinden olan orangutan izlem seyahatçilerin destinasyonlarını gerçekleştirmesiyle önem kazanmıştır. Borneo- Tanjung Puting, çevreye zarar vermeden uzman rehberle düzenlenen teniz turu içerisinde bilgilendirici tekne seyahatlerinin kaptanlı ve rehberli deniz turlarının rehber eşliğinde yapılan tekne gezilerinin su yolları içerisinde bulunan resiflerin gözlemlenmesi için yapılan su gezilerinin doğal kaynaklara zarar vermeden uygulanması ile çevreye saygılı tekniklerle gerçekleştirilmesi, doğal yaşamı koruyarak düzenlenmesi, sürdürülebilir yöntemlerle yürütülmesi, ekolojik dengeyi koruyarak ilerlenmesi, çevre dostu yöntemlere yönelim yapılması gereklidir. Komodo Ulusal Parkı, doğa seyahatçiliği içerisinde belirli canlı türlerinin çeşitliliği komodo ejderlerinin koruma altına alınmış milli parklarından olan Komodo Ulusal Parkı su ekoturizm uygulamalarından olan şnorkelle yüzmeye, söz konusu dalış benzeri uzun soluklu faaliyetlerin, devamlı, kesintisiz, daimî, kalıcı, sürekli olacak şekilde su ekoturizmin devamlılığı ilkesi uyarınca uygulanmalıdır (Honey,2008:195).

5.5.Kanada

Ekoturizmin popüler destinasyonlarından biri Kanada, geniş ormanlarıyla, binlerce gölü ile ekoturizm açısından dağları ile vahşi doğası yer küremiz ekoturizm çevresel, doğa dostu, sürdürülebilir uygulamaları açısından bakıldığında çok doğal kaynaklar açısından zengin bir lokasyon içerir. Kanada, buzullar, dağları ile ormanlarla kaplı çok yaygın tarlaları olan sürdürülebilir doğa turizminin geliştiği kuzey ülkesidir. Kanada, geniş doğal parklarıyla öne çıkan ülkedir. Kanada, vahşi çevre cenneti ve yaban hayatının sürekliliğini muhafaza altına alarak sürdürülebilir ilkelerin benimsenmesi çevre uygulamalarının ekosistem yöntemlerini altında doğa koruma uygulamaları içerisinde faal çevreci bir ülkedir. Kanada, çevresel etkileri minimize ederek seyahatçilerini kabul etmektedir ayrıca doğaya saygılı turizm faaliyeti gerçekleştirmek , çevreye zarar vermeden turistik faaliyet yürütmek, doğa dostu turizm uygulamalarıyla misafir kabul etmek, ekolojik dengeyi koruyarak turizm yapmak,

sürdürülebilir şekilde ziyaretçi kabul etmek, çevreye şekilde misafir ağırlamaktadır. Kanadanın ulusal parkları açısından doğal kaynakların korunduğu, sürdürülebilirliğin olduğu şekilde hareket etmektedir (Weaver,2001:130).

5.5.1.Quebec'teki Saguenay-St. Lawrence Marine Park

Sagueney nehri ile Saint Lawrence Estuary'nin kavşak noktası olan biyolojik çeşitliliği bulunan, beluga ve diğer balinaların çeşitlerinin bulunduğu beluga balinaları, parkın en bilinen sakinlerindendir ayrıca mavi balina söz konusu balinaların izlemek için en uygun doğa dostu lokasyonların önemi içerisindedir. Quebec'teki Saguenay-St. Lawrence Marine Park, gözlem merkezleri açısından da Cap-de-Bon-Desir ile Marine Environment Discovery söz konusu yerler için deniz ekosistemini keşfetmek için harika yerlerdir. Deniz turları ile su faaliyetleri de bulunmaktadır

(https://parks.canada.ca/amnc-nmca/qc/saguenay/visit/heures-hours?utm_source).

5.5.2.Algonquin Provincial Park (Ontario)

Kuzey Amerika Ülkesi olan Kanadanın Ontraio eyaletinde, doğanın en saf halini koruyan alanlardan biri olan Algonquin Provincial Park Ontraio, 1893'ten beri koruma altında. 7.700 kilometrekareden fazla alanıyla, göllerin, ormanların ve nehirlerin iç içe geçtiği bu park, ekoturizm için benzersiz fırsatlar sunuyor.

Algonquin, sadece ormanlardan ve göllerden ibaret değil; burada yaşayan canlı çeşitliliği de olağanüstü. Geyiklerin, ayıların, tilkilerin izlerini sürebilir, gökyüzünde kartalların süzülüşünü izleyebilirsiniz. Ayrıca, park içinde barınan 300'den fazla kuş türü, doğal yaşamı gözlemlemek isteyenler için adeta bir cennet.

Su kaynakları ise bu ekosistemin can damarı. Binlerce göl ve akarsu, sucul yaşamın yanı sıra ziyaretçilere kano ve balıkçılık söz konusu doğa dostu etkinlikler sağlar.

Algonquin Provincial Park Ontario, doğa seyahatçiliği sadece konuklar için değil, gelecek nesiller için de sürdürülebilir kılmayı amaçlar. Parkın idaresi, doğal hayatın zorluklarını muhafaza altına almayı çok yüksek derecede önemser; konukların doğal dengeyi bozmayacak şekilde davranmaları için eğitim ve rehberlik sunar.

Burada yürüyüş yaparken, kamp kurarken veya doğa turuna katılırken, doğaya saygı temel prensiptir. Ziyaretçiler, ekosisteme zarar vermemek için atıklarını geri götürür, vahşi hayatı rahatsız etmez ve doğal kaynakları korur.

Parkta 1.500 km'den fazla yürüyüş parkuru bulunur; her biri farklı zorluk seviyeleri ve manzaralar sunar. Sessiz orman yürüyüşleri, kuş gözlemi ya da göl kıyısında kamp deneyimi, ziyaretçilere doğayla derin bir bağ kurma şansı tanır.

Rehberli turlar, özellikle yaban hayatını güvenli ve saygılı bir şekilde gözlemlemek isteyenler için idealdir.

Ayılar, geyikler, su kuşları ve daha fazlasını doğal ortamlarda görmek, unutulmaz anılar yaratır.

Algonquin ve yerel toplum açısından park çevresindeki yerel topluluklar, ekoturizmin getirdiği ekonomik ve kültürel faydalardan yararlanır. Doğal kaynakların korunması, bölge halkının da yaşam kalitesini artırır. Algonquin, doğayla insanın dengeli bir şekilde bir arada yaşayabileceğini gösteren önemli bir örnektir.

Sonuçla, Algonquin Provincial Park, doğaya saygılı turizmin ne denli zengin ve anlamlı olabileceğini gözler önüne serer. Doğanın korunması ve ziyaretçilerin bilinçlendirilmesi sayesinde, burası hem bugünün hem de yarının doğa tutkunları için vazgeçilmez bir yer olmaya devam edecektir (https://en.wikipedia.org/wiki/Algonquin_Provincial_Park).

5.5.3.Gros Morne Milli Parkı

Kuzey Amerika Ülkesi Ekoturizm ülkesi Kanada'nın doğusunda, Newfoundland ve Labrador bölgesinde yer alan Gros Morne Milli Parkı, sadece bir milli park değil; aynı zamanda yer küremizin derinliklerine açılan jeolojik bir pencere, yeryüzünün öyküsünü fısıldayan bir doğa kitabıdır. 1.805 kilometrekarelik yüzölçümüyle Atlantik Kanada'nın ikinci büyük milli parkı olan Gros Morne, 1987 yılında UNESCO Dünya Mirası ilan edilmiştir.

Doğal Zenginlikler ve Ekosistem yönüyle Park, levha tektoniğinin izlerini yüzeyde sergileyen nadir bölgelerden biridir. Özellikle Tabelands olarak bilinen bölümde, yerkürenin mantosuna ait kayalar yeryüzüne çıkmıştır. Bu alanın alışılmadık turuncu- kahverengi rengi, sıra dışı bir ekolojik manzara sunar. Bu benzersiz jeoloji, burada yetişen bitki türlerinin de farklılaşmasına neden olur.

Bölgedeki Western Brook Pond adlı buzul kökenli tatlı su fiyord, dik vadiler arasında uzanan kristal berraklığında bir göldür. Fiyordun çevresinde uzanan uçurumlar, yürüyüş ve tekne turları için doğa severleri cezbeder.

Biyçeşitlilik ve Yaban Hayatında Park; ayılar, Kanada geyikleri, kızıl tilkiler, sincaplar söz konusu memelilere; kartallar, balıkçılar ve su kuşlarına ev sahipliği yapar. Ayrıca dönemsel olarak minke ve kambur balinalar ile foklar kıyılarda gözlemlenebilir. Bu canlı çeşitliliği, parkın yalnızca doğal değil, aynı zamanda ekolojik anlamda da değerli olduğunu gösterir.

Ekoturizm Faaliyetleri Gros Morne, doğayı koruyarak keşfetmenin en güzel yollarını sunar:

Rehberli Doğa Yürüyüşleri (Tabelands Trail, Green Gardens Trail gibi), ziyaretçilere hem manzara hem de bilimsel bilgi sunar. Western Brook Pond Tekne Turu dev fiyortları ve şelaleleri yakından görmek için eşsiz bir deneyimdir. Kültürel Festivaller yerel topluluklarla etkileşim, ziyaretçilere bölge kültürünü tanıma şansı verir. Bonne Bay Marine Station bu benzeri eğitim merkezleriyle, özellikle gençler için çevre bilincini artırmaya yönelik programlar sunar.

Sürdürülebilirlik ve Koruma Politikaları Park Yönetimi, ziyaretçi yoğunluğunu sınırlayan politikalar ve belirli dönemlerde kapalı alanlar(örneğin hayvanların üreme dönemlerinde dağ yollarının kapatılması) sayesinde yaban hayatı ve hassas ekosistemlerin korunmasını sağlar.

Moose popülasyonunun fazlalığı gibi ekolojik tehditlere karşı, park yönetimi belirli bölgelerde kontrollü müdahalelerde bulunmakta ve orman dengelerini yeniden sağlamaya çalışmaktadır.

Ulaşım ve Konaklama Park, Deer Lake Havalimanı'na yaklaşık 30 dakika, Port aux Basques feribot iskelesine 4 saat uzaklıktadır. Kamp alanları dışında, Woody Point, Rocky Harbour, Cow Head gibi kasabalarda konaklama seçenekleri sunulmaktadır. Bu alanlar, yerel kültürü yaşatmak ve doğaya saygılı bir şekilde konaklamak için idealdir (<https://parks.canada.ca/pn-np/nl/grosmorne>).

5.5.4.Pasific Rim National Park Reserve- Batı Kıyısında Ekoturizm Deneyimi

Kuzey Amerika Ülkesi Kanada'nın British Columbia Eyaletinde Vancouver Adası'nın vahşi batı kıyısında yer alan Pasific Rim National Park Reserve, yaklaşık 511 kilometrekarelik bir alanı kapsar. Long Beach, West Coast Trail ve Broken Group Islands olmak üzere üç ayrı bölümden oluşur. Park 1970'te kurulmuş ve 2001'de "reserve" statüsünü kazanmıştır. Bu statü, parkın yönetiminde yerel Nuu-chah-nulth- First Nations halklarının haklarına saygı gösterildiğini gösterir.

5.5.4.1.Ekosistem ve Biyoçeşitlilik

Orman Ekosistemi: Kıyı yağmur ormanları, Sitka ladini, batı hemlock, batı kırmızı sediri gibi türlerle kaplıdır. Alt bitki örtüsünde eğreltiler, yosunlar ve likenler bolca bulunur.

Kıyı ve Deniz Habitatları: Long Beach'te fırtına izleme, kıyı yürüyüşleri yapılırken intertidal bölgedeki deniz yıldızları, deniz kestaneleri gözlemlenebilir. Ayrıca foku, tilki gibi kıyı memelileri ile zaman zaman göç eden balinalar gözlemlenmektedir. Ayrıca Eelgrass meadows (deniz çimi) izlenir, Wild about Wolves projesi çerçevesinde kurt popülasyonu takip ediliyor Southern Resident Killer Whale gözlemleri devam ediyor ve Yarasa, göçmen kuşlar gibi türler de düzenli izlenir.

5.5.4.2.Ekoturizm Aktiviteleri

Long Beac sörf, kıyı yürüyüşleri, bisiklet yolları ve fırtına izleme için idealdir, West Coast Trail 75 kilometre uzunluğunda, mayıs-eylül aylarında izinli yürüyüş, köprüler, merdivenler ve orman geçişleri içeren zorlu bir rota. Her yıl yaklaşık 6.000 kişi tamamlıyor, Broken Group Islands Kayak ve bot turlarıyla keşif; kamp ve yaban hayatı izleme için mükemmeldir. Kültürel ve Bilimsel Programlar Parks Canada, Nuu-chah-nulth halklarıyla birlikte ekoturizm etkinlikleri düzenliyor; bilim eğitimi sunar.

5.5.4.3.Koruma ve Sürdürülebilirlik Yaklaşımı

5.5.4.3.1.Ekolojik Bütünlük İzlemede

Orman alanlarında nispeten iyi durumda olsa da, uzun vadede izleme devam etmektedir; kıyı ve su sistemleri iyi durumdadır. **İşbirlikçi Yönetim** Parks Canada, Ocean Wise, **Canadian Wildlife Federation**, **Ucluelet Aquarium** söz konusu kuruluşlarla birlikte çalışarak tür koruma ve ziyaretçi bilinci projeleri gerçekleştiriyor. **İstilacı Türlerle Mücadele:** European beachgrass ve English Ivy gibi istilacı bitkilerin yayılımı, sistemli

izleme ve müdahale ile durduruluyor. **Species at Risk** Kırmızı düğmeli kuş, gri balina, Olympia istiridyeleri ve diğer koruma altındaki türler için özel eylem planları uygulanıyor.

5.5.4.3.2.Ekoturizm Proje Önerileri

Eğitim turlarına ek olarak **deniz yosunu izleme habitat** izleme oturumları tasarla. **Wild about Wolves** veya balina gözlemi bir tema tur haline getir. Long Beach üstü kültürel anlatım yürüyüşleri (First Nations hikayeleri ile) organize et. West Coast Trail yürüyüşlerine yönelik çevre, güvenlik ve etik eğitim programları geliştirebilirsin. (<https://parks.canada.ca/pn-np/bc/pacificrim>).

5.5.5.Jasper Milli Parkı (Alberta)- Dağların ve Gökyüzünün Sessiz tanığı

Kuzey Amerika ülkesi Kanada'nın batısında, Alberta eyaletinde uzanan Jasper Milli Parkı, 11.228 kilometrekarelik yüzölçümüyle yalnızca Kanada Kayalık Dağları'nın en büyük milli parkı değil; aynı zamanda yüzyılların jeolojik öyküsünü ve gece göğünün sonsuzluğunu bir arada sunan büyüleyici bir doğal cennettir. 1984 yılında "Canadian Rocky Mountain Parks" grubu içinde UNESCO Dünya Mirası listesine dahil edilen Jasper, her mevsim bambaşka bir yüzünü keşfetmeye davet eder.

5.5.5.1.Doğal Zenginlikler ve Ekosistem

Columbia Buzulu ve Buzul Tur: Parkın güney sınırında yer alan Columbia Buzulu (Columbia Icefield), Kuzey Amerika'nın en büyük buz alanlarından biri olarak yılda 7 metreye varan kar yağışıyla beslenir. Athabasca Buzul Durağı'ndan minibüsle yapılan turlarda, buz kütlelerinin derin maviliği ve uçsuz bucaksız beyazlığı eşsiz bir deneyim sunar.

Maligne Gölü ve Kanyon: Masmavi suları ile ünlü Maligne Gölü, dağların göl yansımasıyla adeta bir tabloyu andırır. Göl üzerindeki tekne turları ve çevresindeki yürüyüş parkurları hem huzurlu manzaralar hem de fotoğraf tutkunları için ideal.

Athabasca Şelalesi: Kaya duvarları arasından hışırdarak dökülen Athabasca Şelalesi, güç ve zarafeti bir arada sergiler. Karayolu kenarındaki ulaşılabilir konumu sayesinde kısa molalarla bile doğanın kudretine tanıklık etmek mümkündür.

Karanlık Gökyüzü Koruma Alanı: Mart 2011'de Resmen Dark Sky Preserve ilan edilen Jasper, yapay ışığın neredeyse hiç ulaşmadığı gökyüzünde, Samanyolu'nun tüm ihtişamını izleme ayrıcalığı sunar. Sık sık düzenlenen gece yürüyüşleri ve ekinoks gözlemleriyle yıldız tutkunlarını kendine çeker.

5.5.5.2.Biyoçeşitlilik ve Yaban Hayatı

Park sınırları içinde 53 farklı memeli türü bulunur; bunlar arasında geyik, karaca, moose, boz ayı, kurt, dağ keçisi ve bighorn koyunu gibi ikonik türler yer alır. 277 kuş türü ise göç rotaları üzerindeki stratejik konumu sayesinde hem kuş gözlemcileri hem de bilim insanları için önemli bir araştırma alanı oluşturur. Ayrıca, yerel koruma programları çerçevesinde beyaz böğürtlen baykuşu ve Haller'in elma yosunu gibi hassas türlerin yaşam alanları özel olarak izlenir.

5.5.5.3.Ekoturizm Faaliyetleri

Rehberli ve Bağımsız Yürüyüşler

Kısa doğa yürüyüşlerinden, çok günlük dağlık kamp rotalarına kadar 1'den fazla parkur seçeneği mevcuttur. Parker Ridge, Valley of the Five Lakes ve Edith Cavell gibi popüler güzergahlar hem yeni başlayanlara hem de deneyimli doğaseverlere göre farklı zorluk seviyeleri sunar.

Kış Sporları

Kış aylarında çapraz kayak, karda yürüyüş(snowshoeing) ve buz tırmanışı aktiviteleri öne çıkar. Marmot Basın kayak merkezi, pistleri ve konumu ile hem amatör hem de profesyonel kayakçıları ağırlar.

Macera ve Su Sporları

Maligne Nehri üzerinde kano ve rafting, Athabasca Nehri'nde balık tutma ve göl kenarlarında kamp deneyimleri, parkın macera dolu yanını besler.

5.5.5.4.Sürdürülebilirlik ve Koruma Politikaları

Parks Canada yönetimi; yangın rejimleri, yaban hayatı koridorları ve ışık kirliliğini azaltan aydınlatma standartları gibi çok katmanlı stratejilerle ekosistem bütünlüğünü korur. Yaz aylarında kampçı sayısının kontrolü, kış aylarında ise bazı patikaların hayvan üreme dönemlerinde kapatılması, parkın doğal döngülerine saygı gösteren uygulamalardır.

5.5.5.5.Ulaşım ve Konaklama

Ulaşım: Edmonton'dan karayolu ile ortalama 4-5 saat; Vancouver-Jasper Park Loop rotasıyla da muhteşem manzaralar eşliğinde ulaşım imkanı bulur.

Konaklama: Jasper kasabasındaki oteller, dağ evleri ve Pars Caneda'ya ait front-country/back-country kamp alanları, her bütçeye ve tercihe uygun seçenekler sunar. Jasper

Park Lodge ise lüks bir konaklama deneyimi arayanlar için ideal bir seçimdir (<https://parks.canada.ca/pn-np/ab/jasper>).

5.5.6.Banff Milli Parkı (Alberta)- Kanada'nın Dağlarla Yazdığı Miras

Kuzey Amerika Ülkesi Kanada'nın batısında, Alberta eyaletinde yer alan **Banff Milli Parkı**, yalnızca ülkenin değil, tüm dünyanın en tanınmış doğa koruma alanlarından birisidir. 1885 yılında bu park, Kanada'nın ilk milli parkı olmasının yanı sıra **UNESCO Dünya Mirası Listesi**'nde yer almaktadır. 6.641 kilometrekarelik geniş alanı kaplayan Banff, Rocky Dağları'nın kalbinde yer alır ve göz kamaştırıcı gölleri, buzulları, dağları ve biyolojik çeşitliliğiyle dikkat çeker.

5.5.6.1.Doğal Güzellikler ve Ekosistem Yapısı

Banff, jeolojik olarak zengin bir alan üzerinde kurulmuş olup, hem buzul kökenli hem de tektonik hareketlerle şekillenmiş coğrafi yapılarıyla tanınır. **Lake Louise** ve **Moraine Lake**, parkın en ünlü buzul göllerindendir ve bu göller, yıl boyunca hem manzara izleme hem de bilimsel gözlem için ziyaretçi çeker.

Icefields Parkway adlı karayolu, Banff ile Jasper Milli Parkı'nı birbirine bağlayan bir doğa koridorudur. Bu güzergâh boyunca **Athabasca Buzulu** ve **Bow Glacier** gibi önemli buzul oluşumları yer alır.

Parkın yüksek kesimlerinde alp çayırları ve subalpin ormanlar, alt bölgelerde ise geniş ladin ve çam ormanları görülür. Bu ekosistemler, iklim değişikliğine karşı hassasiyetleri nedeniyle bilimsel araştırmaları açısından önem taşır.

5.5.6.2.Biyçeşitlilik ve Yaban Hayatı

Banff, Kuzey Amerika'nın en zengin yaban hayatı alanlarından biridir. Bölgede yaşayan başlıca türler şunlardır: Grizzly ve kara ayılar, Kanada geyiği (elk), Dağ keçileri, Vaşak ve Puma, Kırmızı tilkiler, Kartal, kuzgun, baykuş ve yırtıcı kuşlar.

Yaban Hayatı geçiş koridorları ve izleme istasyonları hem ekoturizmi teşvik etmekte hem de biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkı sağlamaktadır.

5.5.6.3.Ekoturizm ve Doğa Temelli Aktiviteler

Banff Milli Parkı, sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde çok çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapar: **Yürüyüş ve Tırmanış rotaları** (Plain of Six Glaciers, Sulphur Mountain, Johnston Canyon gibi), **Buzul yürüyüşleri ve fotoğraf safarileri**, **Yaban hayatı gözlemleri** (özellikle sabah saatlerinde düzenlenen rehberli turlar), **Çevre eğitimi merkezleri** ve ziyaretçi istasyonları (örneğin Banff Upper Hot Springs bölgesindeki doğa eğitim merkezleri) **Kültürel turlar**, bölgedeki yerli halklar ve ilk yerleşimcilerin yaşam izlerini tanıma imkanı sunar.

5.5.6.4.Sürdürülebilirlik ve Koruma Stratejileri

Parks Canada yönetiminde olan Banff Milli Parkı, yıllık ziyaretçi sayısı yaklaşık 4 milyon olmasına rağmen, ekolojik bütünlüğü korumak amacıyla sıkı bir çevresel denetim uygulamaktadır. Ziyaretçi erişimi belirli bölgelerde sınırlandırılır ve rota dışına çıkmak yasaktır. Otomobil trafiğini azaltmak amacıyla çevreci otobüs sistemleri kullanılmaktadır. Yaban Hayatı tünelleri ve köprüleri, hayvanların yolları güvenle geçmesini sağlar. Biyoçeşitlilik izleme programları ve iklim etkisi araştırmaları, parkta yürütülen bilimsel çalışmaların temelini oluşturur.

5.5.6.5.Ulaşım ve Konaklama

Banff kasabası, Calgary şehrine yaklaşık 130 kilometre mesafededir. Calgary Uluslararası Havalimanı'ndan parka ulaşım otobüs ve özel servislerle sağlanmaktadır. Konaklama olanakları arasında: Ekolojik ilkeleri benimseyen **dağ kulüpleri** ve **sürdürülebilir kamp alanları**, Tarihi ve modern çizgideki **eco-lodge'lar**, Rehberli kamping alanları ve doğa içinde konaklamaya uygun bölgeler yer alır (<https://parks.canada.ca/pn-np/ab/banff>).

Tablo 1: Kanadadaki Ulusal Parklar

Milli Park	Eyalet	Öne Çıkan Özellikler	Resmi Web Sitesi
Banff Milli Parkı	Alberta	Rocky Dağları, turkuaz göller	(pc.gc.ca/banff)
Jasper Milli Parkı	Alberta	Vahşi yaşam, buzullar, yıldız gözlemi	(pc.gc.ca/jasper)
Pacific Rim Milli Parkı	British Columbia	Yağmur ormanları, kıyı manzaraları, sörf	(pc.gc.ca/pacificrim)
Gros Morne Milli Parkı	Newfuunland ve Labrador	Jeolojik oluşumlar fiyortlar, UNESCO alanı	(pc.gc.ca/grosmorne)
Waterton Lakes Milli Parkı	Alberta / British Columbia	Göl ve dağ manzaraları Biyoçeşitlilik	(pc.gc.ca/waterton)

Kaynak: Resim içerisindeki web siteleridir.

5.6.Güney Afrika

Doğa dostu uygulamalarıyla koruma alanlarıyla biyoçeşitlilik ve sorumlu seyahatçi, sakin seyahatçiliğiyle sürdürülebilirliğin kesişim noktası akademik tanımı ve kavramsal çerçeve içerisinde ele alırsak Güney Afrika'da doğa seyahatçiliği doğa ve toplumun sürdürülebilir buluşması biyolojik çeşitlilik bakımından dünyada kritik bir öneme sahip olup, doğa seyahatçiliği faaliyetleriyle hem doğal varlıklarını korumayı hem de yerel halkın kalkınmasını sağlamayı amaçlayan bir coğrafyadır.

Ekoturizm, çevreye duyarlı seyahat biçimi olarak, doğal alanların korunması ile ekonomik ve sosyal faydaların yerel topluluklara hakkaniyetli bir biçimde ulaşmasını destekler (Cebellos-Lascurain,1996:20).

Biyoçeşitlilik açısından, Güney Afrika'nın Cape Floristik bölgesi ile Succulent Karoo söz konusu biyocoğrafik sıcak noktaları, sayısız endemik türe ev sahipliği yaparak doğa seyahatçiliğine zengin bir kaynak sunar. Bu bölgelerde gerçekleştirilen turizm faaliyetleri, çevresel etkiyi minimize edecek şekilde planlamakta ve ziyaretçilerin çevresel farkındalığını artırmayı hedeflemektedir (Myers, Mittermeier, Mittermeier, da Fonseca& Kent,2000:855).

Güney Afrika Turizm Bakanlığı tarafından 2002 yılında yayımlanan Responsible Tourism Guidelines, doğa seyahatçiliği etkinliklerinde doğal devamlılığı ile lokal toplulukların katılımını teşvik eder (Department of Tourism, South Africa,2002:15).

Doğa Seyahatçiliği'nin sosyal boyutunda ise, kırsal alanlardaki community-based tourism projeleri, lokal toplulukların finansal fırsatlara erişimini sağlayarak kültürel mirasın korunmasında katkıda bulunmaktadır (Rogerson, 2006:42).

Ancak, aşırı turizm baskısı ve gelir dağılımındaki dengesizlikler sürdürülebilirlik açısından riskler oluşturmakta ve bu sorunların çözümü için daha kapsayıcı politikalar gerekmektedir (Spenceley& Goodwin,2007:260).

Güney Afrika Cumhuriyeti için doğa seyahatçiliği Ulusal Parklar bulunmaktadır. Kruger Ulusal Parkı ile etrafı, finansal yükselme ve vahşi hayat muhafaza altına alınmasında önemli bir rol oynar (Fennell,2020:185).

Tablo 2: Güney Afrikadaki Ulusal Parklar

Güney Afrika Ekoturizm Ulusal Parkları					
Ulusal Park	Yer	Öne Çıkanlar	Ekoturizm Özelliği	Web Sitesi	Kaynak
Kruger Ulusal Parkı	Mpumalanga & Limpopo	Big Five gözlemleri, doğa dostu safariler	Rehberli yürüyüş safarileri, eko-lodge-lerde konaklama, bilinenli turizm	sanparks.org/parks/kruger/	Mkhize (2021), <i>Sustainable Safari Practices</i> , s. 45
Table Mountain Ulusal Parkı	Cape Town	Masa Dağı silueti, endemik bitkiler (fynbos), denizel biyo-çeşitlilik	Sürdürülebilir yürüyüş yolları, yerel halkla etkileşim temelli eğitim programları	sanparks.org/parks/addo/	Johnson (2019), <i>Urban Ecotourism in Cape Floristic Region</i> , s. 122
Addo Elephant Ulusal Parkı	Eastern Cape		Entegre ekoturizm modeli, geri dönüşümlü enerji ve su kullanımı	isimangaliso.com	Nxumalo (2022), <i>Community Based Wetland Conservation</i> , s. 97
iSimangaliso Wetland Park	KwaZulu-Natal	Bataklıklar, göller, su aygırları, timsahlar	UNESCO Dünya Mirası, ekolojik eğitim, kano turları, topluluk temelli projeler	isimangaliso.com	Erasmus (2020), <i>Cross-Border Ecotourism Models in Southern Africa</i> , s. 61
Kgalagadi Transfrontier Park	Kuzey Cape (Botswana ortak)	Kalahari aslanları, çöl ekosistemi	Sınır ötesi ekoturizm, sürdürülebilir koruma ve turizm işbirliği	erasmus.org/cvl	

(Kaynak: Resim İçerisindeki web siteleridir).

5.6.1.Kruger Ulusal Parkı: Güney Afrika’da Ekoturizmin Öncü Modeli

Kruger Ulusal Parkı, Mpumalanga ve Limpopo coğrafi konumunda yer alan, yaklaşık 19,485 kilometrekare alanıyla Güney Afrika’nın en büyük ve en önemli koruma alanlarından biridir. Bu alan, hem biyolojik çeşitlilik açısından kritik bir habitat işlevi görmekte hem de doğa seyahatçiliği uygulamalarında sürdürülebilirlik ve doğa koruma arasındaki dengeyi sağlama konusunda dünya çapında örnek teşkil etmektedir. Park ziyaretçilere sunduğu benzersiz vahşi yaşam deneyimiyle, doğaya duyarlı ve bilinçli turizmin başarılı uygulamalarından biri olarak dikkat çekmektedir(Mkhize,2001:45).

5.6.1.1.Biyçeşitlilik ve Big Five’in Korunması

Kruger Ulusal Parkı, Afrika’nın simgesi haline gelmiş “Big Five” (aslan, leopar, fil, bufalo, gergedan) başta olmak üzere çok sayıda memeli, kuş ve bitki türünü barındırmaktadır. Bu türlerin korunması, sadece ekosistemin devamlılığı için değil, aynı zamanda turizmin sürdürülebilirliği için de kritik öneme sahiptir. Park yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla kapsamlı habitat yönetimi, yasadışı avlanmayla mücadele ekosistem sağlığını izleme programları yürütmektedir. Doğa seyahatçiliği faaliyetleri bu koruma stratejilerinin bir parçası olarak, doğaya zarar vermeyen, habitatı bozmayan ve türlerin doğal davranışlarını etkilemeyen şekilde planlanmaktadır (Mkhize,2021:47-50).

5.6.1.2.Rehberli Yürüyüş Safarileri ve Eko-Lodgeler: Doğaya Minimal Müdahale

Yaklaşımı

Kruger’de gerçekleştirilen rehberli yürüyüş safarileri, katılımcıların doğa ile etkileşimlerini derinleştirirken aynı zamanda çevresel etkileri en aza indirmeyi hedeflemektedir. Profesyonel eğitim almış rehberler eşliğinde yapılan bu aktiviteler, ziyaretçilere ekosistem dinamiklerini, türlerin davranışlarını ve koruma önlemlerini bilimsel temelde aktarırken, habitat üzerinde fiziksel zararın önlenmesini sağlar (Mkhize,2021:53).

Eko-Lodgeler ise sürdürülebilir mimari prensiplerle inşa edilmiş, enerji verimliliği, su tasarrufu ve atık yönetimi söz konusu çevresel faktörlerin önceliklendirildiği konaklama alanlarıdır. Bu lodgelerde kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları, doğal malzemeler ve doğaya uyumlu tasarımlar, karbon ayak izinin azaltılmasına önemli katkılar sağlamaktadır. Konaklama tesisleri, aynı zamanda geleneksel toplulukların ekonomik kalkınmasına destek

verecek şekilde yerel iş gücü ve kaynakların kullanımını teşvik etmektedir (Mkhize,2021:55-58).

5.6.1.3.Ekoturizm ve Sürdürülebilir Koruma Politikaları

Kruger Ulusal Parkı'nda ekoturizm uygulamalarının temel amacı, hem çevresel hem de sosyal sürdürülebilirliği sağlamak üzere planlanmış faaliyetler aracılığıyla doğanın korunmasıdır. Bu bağlamda park yönetimi, turizm aktivitelerinin ekolojik taşıma kapasitesi sınırları içinde yürütülmesini garanti etmekte, ziyaretçi sayısını ve faaliyet yoğunluğunu ekosistem üzerindeki baskıyı artırmayacak biçimde denetlemektedir. Ayrıca, ekoturizm gelirlerinin bir kısmı koruma programlarına ve yerel toplulukların kalkınmasına ayrılarak, ekonomik ve çevresel fayda arasında bir denge kurulmaktadır.

Ziyaretçilere yönelik bilinçlendirme programları ve eğitim faaliyetleri de, sürdürülebilir turizmin uzun vadeli başarısında önemli bir rol oynamaktadır. Bu sayede, turizm sektöründeki paydaşların doğa koruma bilinciyle hareket etmeleri teşvik edilmektedir. (Mkhize,2021:60-62).

5.6.1.4.Sonuç: Kruger Ulusal Parkı'nda Ekoturizmin Geleceği

Kruger Ulusal Parkı, ekoturizmin doğaya saygılı temelli sürdürülebilir modelinin somut bir örneği olarak, hem yerel hem uluslararası düzeyde koruma ve turizm alanında önemli bir referans noktasıdır. Bilimsel temelli koruma stratejileri ve çevre dostu turizm uygulamaları, parkın biyolojik çeşitliliğini korurken, turizmden elde edilen gelirlerle ekonomik sürdürülebilirliği sağlamaktadır. Bu entegrasyon, ekoturizmin geleceği için güçlü bir temel oluşturmakta ve diğer koruma alanlarına örnek teşkil etmektedir (<https://www.sanparks.org/parks/kruger/>).

5.6.2.Table Mountain Ulusal Parkı'nda Ekoturizm: Sürdürülebilirlik, Koruma ve Toplumsal Katılım

5.6.2.1.Giriş

Table Mountain Ulusal Parkı (TMNP), Güney Afrika'nın batı kıyısında, Cape Town sınırları içerisinde yer alan ve yaklaşık 221 kilometrekarelik bir alanı kapsayan çok değerli bir biyolojik çeşitlilik alanıdır (SANParks,2015:4).

2004 yılında UNESCO Dünya Doğa Mirası Listesi'ne dahil edilen park, benzersiz fynbos bitki örtüsü ve zengin hayvan çeşitliliği ile tanınmaktadır (Rebelo, 2001:12).

Ekoturizm, TMNP için hem koruma hem de ekonomik gelişim amacıyla önemli bir araçtır. Ekoturizmin sürdürülebilir yönetimi, hem doğal kaynakların korunmasına hem de yerel toplulukların kalkınmasına hizmet etmektedir (Honey, 2008:5).

Bu bağlamda TMNP, ekoturizm faaliyetlerinin doğa ve toplum üzerindeki etkilerini dengelemeyi hedefleyen başarılı bir model olarak kabul edilmektedir.

5.6.2.2.Biyçeşitlilik ve Ekoturizm İlişkisi

TMNP, Cape Floristik Bölgesi'nin bir parçası olarak dünya biyçeşitlilik sıcak noktalarından biridir (Myers vd.,2000:853). Yaklaşık 2.200 bitki türüne ev sahipliği yapan parkın %70'i endemik olup, özellikle fynbos ekosistemi bu bölgeye özgü bir biyomdur (Cowling vd., 1996:362). Bu zenginlik, bilimsel araştırmalar ve doğa turizmi açısından büyük önem taşımaktadır (Rebelo,2001:14). Ancak, yüksek ziyaretçi sayısı doğal habitatlar üzerinde baskı oluşturmakta, bu nedenle ekoturizm faaliyetleri iyi planlanmalı ve kontrol altında tutulmalıdır (Boshoff vd., 2001:735). Park yönetimi, yürüyüş parkurları, ziyaretçi merkezleri ve doğa eğitimi programları aracılığıyla ziyaretçilere doğa bilincini aşılama çalışmaktadır (SANParks, 2015:18-22).

5.6.2.3.Ekoturizmin Sosyoekonomik Boyutu ve Yerel Halk

Ekoturizm, TMNP'de yerel toplulukların ekonomik kalkınmasına katkıda bulunan önemli bir sektördür. Parkta yürütülen ekoturizm faaliyetleri, doğrudan ve dolaylı istihdam olanakları sağlamaktadır (Tapper, 2006:86). Yerel halkın projelere katılımı, sürdürülebilir turizmin sosyal boyutunu güçlendirmektedir (Eagles& McCool,2002:39). Bu katılım, doğal kaynakların korunması ile toplumsal refahın artırılması arasında denge kurulmasını sağlar. Ayrıca, çevre eğitimi programları sayesinde ziyaretçilerde koruma bilinci oluşmakta ve bu da uzun vadede parkın korunmasına destek vermektedir (SANParks, 2015:30).

5.6.2.4.Yönetim Stratejileri ve Sürdürülebilirlik

Park yönetimi, ekoturizmin çevresel etkilerini azaltmak için kapsamlı yönetim planları hazırlamaktadır (SANParks, 2015:25). Ziyaretçi yoğunluğunun kontrolü, ekolojik izleme, yangın yönetimi ve sürdürülebilir altyapı yatırımları bu planların başlıca unsurlarıdır (van Wilgen vd., 2014:75). Özellikle fynbos ekosistemi yangınlarla şekillendiğinden, yangın rejiminin korunması ve yangın sonrası restorasyon faaliyetleri kritik önemdedir (Cowling vd., 1996:369). Ayrıca, ziyaretçilerin doğaya zarar vermeden hareket etmesi için rehberli turlar ve bilgi merkezleri aktif olarak kullanılmaktadır (SANParks, 2015:28).

5.6.2.5.Zorluklar ve Geleceğe Yönelik Perspektifler

Ekoturizmin büyümesiyle beraber ortaya çıkan baskılar, doğal yaşam alanlarının korunmasını zorlaştırmaktadır (Boshoff vd., 2001:740). Bu nedenle, TMNP'nin sürdürülebilirliğini sağlamak için ziyaretçi yönetimi, bilinçlendirme ve yerel halkla iş birliği artırılmalıdır (Honey, 2008:92). İklim değişikliği ve kentsel yayılma gibi dışsal faktörler de ekosistemi tehdit etmektedir (SANParks, 2015:35). Gelecekte, multidisipliner bilimsel araştırmaların desteklenmesi, teknoloji kullanımı ve toplum katılımının artırılması, parkın hem ekolojik hem sosyoekonomik açıdan direncini güçlendirecektir (Tapper, 2006:95).

5.6.2.6.Sonuç

Table Mountain Ulusal Parkı, dünya standartlarında bir biyoçeşitlilik alanı olmasının yanında, ekoturizm yoluyla sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen bir model teşkil etmektedir. Doğal ve kültürel değerlerin korunması ile ekonomik faydaların dengelenmesi için etkin yönetim ve toplum katılımı kritik önem taşımaktadır. Bu bağlamda, TMNP'nin deneyimi, benzer ekosistemlerde sürdürülebilir turizmin uygulanması için önemli dersler sunmaktadır.

5.6.3.Addo Elephant Ulusal Parkı'nda Ekoturizm ve Koruma: Sürdürülebilir Doğa Yönetimi

Addo Elephant Ulusal Parkı (AENP), Güney Afrika'nın Doğu Cape bölgesinde yer alan ve 1931 yılında kurulmuş, Afrika filleri başta olmak üzere zengin bir yaban hayatı çeşitliliğine ev sahipliği yapan önemli bir koruma alanıdır (SANParks, 2019:5). Kuruluş amacı, tehlike altındaki fil popülasyonunu korumak ve bölgesel biyolojik çeşitliliği sürdürmektir (Jones,2001:345). Günümüzde, Addo Ulusal Parkı, hem koruma hem de ekoturizm faaliyetleriyle Güney Afrika'nın önde gelen doğal destinasyonlarından biridir (Eagles & McCool,2002:51).

Park, yaklaşık 1.640 kilometrekarelik bir alanda Afrika filleri, aslanlar, kaplanlar, bufalolar ve çeşitli kuş türleri söz konusu 600'ün üzerinde büyük memeliye ev sahipliği yapmaktadır (SANParks, 2019:12). Addo, özellikle fillerin korunmasında uluslararası bir başarı öyküsü olarak kabul edilmektedir (Duffy, 2009:88). Ekoturizm faaliyetleri, doğal yaşamın gözlemlenmesi, rehberli safari turları ve çevre eğitimi programları aracılığıyla ziyaretçilere sunulmaktadır (Tapper,2006:102). Bu faaliyetler, parktaki biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik farkındalığı artırırken, ekonomik olarak da yerel topluma önemli katkılar sağlamaktadır (Honey, 2008:65).

Addo Elephant Ulusal Parkı'nda, koruma stratejileri yalnızca hayvan türlerinin korunmasını değil, aynı zamanda habitat yönetimini ve ekosistem bütünlüğünü de kapsamaktadır (SANParks, 2019:20). Park yönetimi, vahşi yaşamın doğal hareket alanlarını genişletmek için arazi bağlantı projeleri yürütmekte ve insan-yaban hayatı çalışmalarını azaltmaya yönelik çözümler geliştirmektedir (Jones, 2001:350). Sürdürülebilir ekoturizm için altyapı geliştirme, ziyaretçi yönetimi ve çevresel etki değerlendirilmeleri kritik önemdedir(Eagles& McCool,2002:55).

Yerel toplulukların koruma faaliyetlerine katılımı, Addo Elephant Ulusal Parkı'nın başarısında önemli bir faktördür (Tapper, 2006:110). Park yönetimi, bölge halkının ekoturizmden ekonomik fayda sağlamasını teşvik etmekte, eğitim ve istihdam olanakları yaratmaktadır (Honey, 2008:70). Bu toplumsal katılım hem koruma hedeflerinin gerçekleşmesine hem de yerel refahın artmasına katkı sağlamaktadır (SANParks, 2019:28).

Addo Elephant Ulusal Parkı, Afrika filleri ve diğer yabani hayatı türlerinin korunmasında örnek teşkil eden bir modeldir. Ekoturizm, koruma faaliyetlerini destekleyen ve yerel ekonomiye katkı sağlayan sürdürülebilir bir araç olarak öne çıkmaktadır. Parkın başarıyla yönetilmesi, bilimsel veriye dayalı karar alma süreçleri, toplumsal katılım ve ekosistemin bütüncül korunmasıyla olmaktadır.

5.6.4.İSimangaliso Wetland Park- Güney Afrika'nın Ekoturizm Modeli ve Sulak Alanların Mucizesi, Ekoturizmin Yaşayan Kanıtı

Doğu Kıyısında, Güney Afrika'da konumlanan İSimangaliso Wetland Park, sadece zengin biyolojik çeşitliliğiyle değil, aynı zamanda ekoturizme dayalı kalkınma stratejileriyle de öne çıkmaktadır. KwaZulu-Natal bölgesinde yer alan bu alan, 1999 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesi'ne dahil edilmiştir. Zulu dilinde “mucize” anlamına gelen “İSimangaliso” ifadesi, parkın hem doğal hem de kültürel mirasını başarılı şekilde yansıtmaktadır (UNESCO, 1999:3).

Hint okyanusu kıyısından iç kesimlere doğru uzanan 332.000 hektarlık geniş bir yüzölçümüne yayılan İSimangaliso, içinde sekiz farklı ekosistemi barındırmaktadır: Mercan resifleri, göller, bataklıklar, kıyı ormanları, çayırlar ve sulak alanlar bu ekosistemler arasındadır (Nelson Mandela University, 2020:12).

Afrika Kıtasının en büyük haliç sistemlerinden biri olan St. Lucia Gölü, 800'den fazla su aygırı ve yaklaşık 1200 Nil Timsahına ev sahipliği yapmaktadır. Böylelikle sadece bir

koruma alanı olmakla kalmayıp, sulak alanların korunmasında da örnek teşkil eden bir ekolojik laboratuvar işlevi görmektedir (İSimangaliso Authority,2022:9).

Ekoturizm modeli, yerel halkın dışlanmadığı; aksine doğrudan koruma ve turizm faaliyetlerine dahil edildiği bir sistemle yürütülmektedir. 1999 yılından beri devam eden bu uygulama, park çevresinde 7000’den fazla kişiye doğrudan ya da dolaylı iş imkanı sağlamıştır (Spenceley & Snyman, 2017:58).

Eko-köyler, doğa rehberliği eğitimleri ve kültürel miras turları gibi faaliyetlerle hem biyolojik çeşitlilik korunmakta hem de yerel halkın ekonomik kaynakları çeşitlendirilmekte; böylece ekoturizm sadece bir turizm biçimi olmaktan çıkarak sürdürülebilir kırsal kalkınmanın bir aracı haline gelmektedir (Jones,2019:214).

Sulak alanların korunması İSimangaliso’da, Ramsar Sözleşmesi ilkeleri, Güney Afrika’nın National Environmental Management: Protected Areas Act yasası ve Integrated Management Plan çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu konuya yaklaşımı, doğa temelli çözümlerle adaptif yönetim anlayışını benimsemektedir (DEFF,2018:35).

Bunun yanında, Park yönetimi bilimsel izleme sonuçlarını kamuoyu ile paylaşarak şeffaf ve katılımcı bir koruma kültürü oluşturmuştur. Ramsar alanı olarak kabul edilen İSimangaliso, bölgesel ve kıtasal sulak alan politikalarının şekillenmesine katkı sunmaktadır (Ramsar Secretariat,2021:7).

İSimangaliso Wetland Park, sadece Güney Afrika’nın değil, koruma ve turizm dengesini kurmak isteyen tüm ülkelerin örnek alması gereken bir modeldir. Yerel toplulukları sürecin dışına itmeyip, onları bu yapının aktif öznesi haline getirerek; ekoturizmin etik, sosyal ve ekolojik boyutlarını uyum içinde birleştirmiştir. Bu model, Kanada’daki Saguenay veya Pacific Rim gibi Ulusal Parklarla karşılaştırıldığında, daha sosyal odaklı ve kültürel açıdan kapsayıcıdır. Böylece İSimangaliso, ekoturizm ile doğa korumanın yalnızca mümkün olmadığını, aynı zamanda dönüştürücü ve geliştirici olduğunu ortaya koymaktadır(<https://isimangaliso.com>).

5.6.5.Kgalagadi Transfronteir Park: Çok Taraflı Koruma, Topluluk ve Ekoturizm Modeli

Kgalagadi Transfronteir Park (KTP), 1999’da Güney Afrika’daki Kalahari Gemsbook Ulusal Parkı ile Botsvana’daki Gemsbook Ulusal Parkı’nın birleşmesiyle kurulmuştur. 7

Nisan 1999 tarihli protokolle bu iki park, ekolojik bütünlük dikkate alınarak tek bir yönetim yapısına dahil edilmiştir. Resmi açılış ise 12 Mayıs 2000’de gerçekleşmiştir (SANParks, 2025).

Yaklaşık 38.000 kilometrekare (Güney Afrika ve Botsvana arasında paylaşılan) alana yayılan park; kızıl kum tepeleri, kuru nehir yatakları (Nossob, Auob) ve seyrek bitki örtüsüyle karakterize edilmiş bir sahada yer alır (Lekgau & Tichaawa, 2020)

Yalnızca altmış aşkın memeli türü ve üç yüzü bulan kuş popülasyonuna barınak sağlamakla kalmayan Kgalagadi Transfrontier park, ekolojik değerlerin ve göz kamaştıran tezahürleri arasında sayılan siyah yeleli Kalahari aslanlarına, çevik çitalara, usta birer avcı olan leoparlara, dayanıklı Afrika yaban köpeklerine ve çeviklikleriyle bilinen sırtlanlara güvenli bir sığınak sunmak suretiyle de kendisini gösterir; bu büyük yırtıcılar, biçimlenmesinde belirleyici rol oynar (Maloney & Lekgau: 2020:48).

KTP’de topluluk katılımının önemine vurgu yapılmış; 17 yetkiliyle yapılan görüşmelerde, Askham ve Tsabong’da halkın katılım derecesi farklılık göstermiştir (Lekgau & Tichaawa, 2021:142)

Askham’daki Khomani San ile Mier toplulukları kendi inisiyatifleriyle turizme dahil olurken; Tsabong’da bu süreç hala başlangıç aşamasındadır (Lekgau & Tichaawa, 2020:150).

Maloney ve Lekgau (2020) araştırmasında wildlife tarafından gerçekleştirilen çalışmada, yaban hayatı turizminin Askham ve Tsabong bölgelerinde ekonomik heterojenliğe anlamlı bir katkı sunduğu; bununla birlikte, yerel ticari aktörlerle kurulan ilişkilerde bağımlılığa dayalı yapısal güçlüklerin ortaya çıktığı öne çıkarılmıştır. Araştırmacılar, turizm faaliyetlerinin bölgesel gelir dağılımını çeşitlendirme potansiyelinin yüksek olduğunu belirtirken, aynı dönemde kırsal işletmelerin büyük tur operatörlerine ve dış sermaye kaynaklarına aşırı derecede bağımlı hale gelme riskine dikkat çekmişlerdir. Bu durum, bölgesel kalkınmanın sürdürülebilirliğini tehlikeye atan sosyal ve ekonomik kırılganlıklar yaratmakta; dolayısıyla, politika geliştirme süreçlerinde yerel paydaşların kapasite güçlendirme mekanizmalarının entegre edilmesi gerekliliği ortaya konmaktadır. Sonuç olarak, yaban hayatı turizminin olumlu sürdürülebilir kalkınma etkilerinin maksimize edilebilmesi için, ekonomik bağımsızlık düzeyinin artırılması amacıyla yerel girişimciliğin desteklenmesine yönelik stratejik müdahaleler tasarlanmalıdır (Maloney & Lekgau, 2020:55).

5.6.5.1.Yerel Kurumlar ve Yönetim

Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) çerçevesinde şekillenen **barış parkları inisiyatifi**, Kgalagadi Transfrontier Park özelinde yalnızca ekolojik bütünlüğü tesis etmekle sınırlı kalmayıp, uluslararası çevre diplomasisinin uygulanabilir bir örneğini de somutlaştırmaktadır. Kıtalararası biyocoğrafik geçiş zonlarında yer alan bu alan, doğal habitatların parçalanmadan muhafaza edilmesini sağlayarak ekosistemler arası sürekliliği sürdürmeyi başarmıştır (Moswete & Thapa,2018).

Ekolojik sınırları aşan bir koruma mekanizması olarak işlev gören KTP; flora ve fauna bütünlüğünün bozulmaksızın varlığını korumayı sağlayan, aynı zamanda çevre temelli çok uluslu iş birliklerine zemin hazırlayan bir model olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşım, bölgesel sürdürülebilir kalkınma ilkeleriyle uyumlu biçimde, hem ekolojik sistemleri hem de sosyo-politik ağları kapsayan bütüncül bir planlama anlayışına dayanmaktadır. Bu nedenle park, yalnızca korunan bir doğal alan değil; aynı zamanda çevresel dayanışmanın, yönetişimsel uyumun ve sınır-ötesi çevre güvenliğinin pratik sahası haline gelmiştir (SADC TFCA,2022:5).

Maloney ve Lekgau (2020) ampirik bulgularına göre, Kgalagadi Transfrontier Park çevresinde yürütülen doğa temelli doğa seyahatçiliği uygulamalarında, yerel halkın etkin biçimde sürece katılımını engelleyen başlıca iki faktör göze çarpmaktadır: Yönetimsel şeffaflığın sınırlı oluşu ve ekonomik kaynakların yetersizliği. Katılımcı yönetişiminin sürdürülebilirliği açısından bu iki unsurun eksikliği, toplulukların karar alma süreçlerinden dışlanmasına yol açmakta; bu da hem çevresel adaletin ihlali hem de sosyal bütünleşmenin zayıflaması anlamına gelmektedir. Mali teşviklerin yetersizliği, özellikle kırsal kökenli yerel girişimcilerin ekoturizmden faydalanma kapasitelerini sekteye uğratmakta; aynı zamanda finansal olarak büyük payın lokal halklara dağıtılmasını derinleştirmektedir. Yönetimsel verilerin ve politikaların yeterince paylaşılmaması ise, halkın güvenini azaltmakta ve katılımcı çevre politikalarının uygulanabilirliğini sorgulanır hale getirmektedir. Bu bağlamda, çevresel kalkınma yalnızca fiziksel koruma ile değil; aynı zamanda sosyal kapsayıcılık ve mali adalet ilkesiyle birlikte ele alınmalıdır (Maloney & Lekgau, 2020:57).

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Ulusal Parklarının temelinde bakıldığında Kruger Milli Parkı ve etkileşimi olan etrafının , doğal yaşamın muhafazası ile toplum temelli finansal dönüşüm modeli sergiler (Fennell, 2020:185)

5.7.Bhutan

Bhutan, Gayri Safi Milli Mutluluk ilkesi doğrultusunda turizm faaliyetlerini yalnızca niceliksel büyümeyle değil; kültürel süreklilik, çevresel denge ve toplumsal refah temelinde şekillendirerek, ziyaretçi akışını hem ölçülü hem de uzun vadede sürdürülebilir kılacak biçimde yapılandırır (Honey,2008:210).

5.8.Norveç

Aurora borealis gözlemlerinin cazibesıyla şekillenen kuzey enlemlerine özgü doğa odaklı seyahat biçimleri, yalnızca görsel deneyim sunmakla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda çevreye duyarlı uygulamaları önceleyen sürdürülebilir planlama anlayışlarını da öne çıkarmaktadır (Weaver, 2001:150).

5.9.Peru

And Dağları'nın zirvesinde yer alan Machu Picchu ile Güney Amerika'nın biyolojik çeşitlilik bakımından en zengin ekosistemlerinden biri olan Amazon havzası hem kültürel mirasın korunmasını hem de çevresel sürekliliği önceleyen sorumlu seyahat yaklaşımlarına örnek teşkil eden alanlar arasında sayılmaktadır (Fennell, 2020:175).

5.10.Kenya

Kenya'nın güneybatısında konumlanan Maasai Mara rezervi, yalnızca yırtıcı türlerin gözlemlenebildiği doğal yaşam odaklı ziyaret biçimleriyle değil; aynı zamanda topluluk temelli kalkınma girişimlerini destekleyen katılımcı projeleriyle de Afrika kıtasında örnek gösterilen sürdürülebilir turizm modellerinden bir olarak öne çıkmaktadır (Honey, 2008:190).

5.11.Avustralya

Avustralya kıyıları boyunca uzanan görkemli Büyük Set Resifi ile bakir doğal peyzajlarıyla öne çıkan Tasmania adası, yalnızca sucul ekosistemin zenginliğini temel alan su sporları odaklı çevre dostu seyahat modelleriyle değil; aynı zamanda biyolojik çeşitliliği ve kıyı ötesi habitatların korunmasını merkeze alan doğa temelli turizm yaklaşımlarıyla da uluslararası düzeyde öne çıkar (Weaver, 2001:165).

5.12.Almanya

Harz sıradağ silsilesiyle Kara Orman coğrafyaları, yalnızca ağaç örtüsü odaklı seyahat pratiklerinin canlı tezahürleri olarak kalmayıp; ekolojik sürekliliği kalıcı kalkınma paradigmalarına da model teşkil eden alanlar olarak karşımıza çıkarlar (Fennell, 2020:200).

5.13.Filipinler

Zengin tür çeşitliliğiyle sınırlı kalmayan Palawan Adası, ekolojik koruma ile doğa temelli seyahat metotları arasında uyumlu bir denge kurması sayesinde dünya çapında tanınırlık kazanmıştır (Honey, 2008:215).

5.14.Türkiye Cumhuriyeti

Peri bacalarıyla ünlü Kapadokya ile Akdeniz'in incisi Kaş, ancak tarihsel varlıkların muhafazası ekseninde şekillenerek çevre odaklı gezi bölgeleri niteliği kazanmışlardır (Yalçın, 2019:88).

5.15.Maldivler

Tropikal sualtı yapılarının muhafazasıyla sınırlı kalmayıp; uzun soluklu, çevre dostu gezginlik uygulamalarını da bünyesinde barındırarak model oluşturan bu yaklaşım, mercan resiflerinin hem ekolojik işlevini sürdürülebilir kılmayı hem de turizm kaynaklı baskıları dengelemeyi başarmaktadır (Weaver, 2001:170).

5.16.Uganda

Koruma ile yerel ekonomik kalkınmanın kesişim noktasında konumlanan dağ gorili izleme odaklı ekoturizm girişimleri hem yaban hayatının sürdürülebilir muhafazasını hem de toplum refahının sürekli ilerleyişini harmanlamaktadır (Fennell, 2020:195).

5.17.Nepal

Everest'in heybetli etekleriyle Himalaya sıradağları, sorumlu doğa turizmi yaklaşımlarının tabii kaynaklar ve kültürel miras öğelerini açığa çıkardığı bir sahne sunmakla kalmayıp; aynı zamanda bu mirasların sürdürülebilir keşfine olanak tanıyan çok boyutlu bir platform işlevi görmektedir (Honey, 2008:225).

5.18.Şili

Güney Amerika'nın uçsuz bucaksız Patogonya bölgesi, yalnızca ekosistemlerin muhafazasına odaklanmakla kalmayıp; doğa temelli sürdürülebilir seyahat pratiklerinde elde ettiği dikkate değer başarılarla, çevresel koruma ve ekoturizmi iç içe yürütmenin çarpıcı bir örneğini oluşturmaktadır (Weaver, 2001:175).

6.SONUÇ

Ekoturizm kavramı içerisinde doğanın sürdürülebilirlik ilkesi gereğince muhafaza altına alınması gereken bir yer kürenin içerisindeyiz. Doğa Seyahatçiliği'nin aslında olması gereken durumu içerisinde doğa sevgisi ile hareket edilmesi gerekmektedir. Aslında doğanın içerisinde patikalardan ilerlerken Ekoturizmin önde gelen ülkeleri açısından ve diğer ilgili ülkelerin uygulamalarının içerisinde değerlendirilen durumlar içerisinde görmüş olduğumuz birtakım durumlar vardır. Söz konusu durumlar içerisinde olaylara bakıldığında ekoturizm geleneksel toplulukların yeşili severek hareket edilmesiyle oradaki toplulukların seyahatçiler açısından ziyaret edilmesi içerisinde aslında hem tarihi ve sanatsal değerlerin yani kültürel değerlerin korunmasını sağlamaktadır hem de yöresel halkların gelir elde etmesinde çok büyük rol üstlenmektedir. Ekoturizm başlıkları altında aslında birtakım dünya yüzeyinde coğrafi konumların içerisinde çok zengin değerlerde koruma altına alınan ulusal parkların olduğunu görmekteyiz. Söz konusu parkların değerleri içerisinde olaylara bakıldığında doğa seyahatçiliği'nin tanımlamasını yaparken kavramı belli başlıklar altında anlatma gereği duyuldu.

Dünya'nın önde gelen ülkeleri arasında Amerika ve Kanada dahil olmak üzere pek çok doğa harikasını gözden geçirilmesinde şöyle bir şekilde bakış açımızın geliştiği uygulamalar örnek olarak Parks Canada gibi 1885' yılından itibaren Ulusal parkları koruma altına alan yönetimini ele aldığımız durumlar içerisinde anlatılarak oradaki doğal güzellikleri nasıl gelir elde ettiklerini özellikle turizm içerisindeki geçmişten günümüze çok müthiş güzellikteki parklarının sürdürülebilirliğini ve gelen turistlerden orada finansal açıdan yüksek gelirler elde ettikleri görülmektedir.

En nihayetinde olayların temelinde Ekoturizm bölgeleri günümüz içerisinde turistlerin en çok istediği turizm şekillerinden olmasıdır. Ekoturizm, doğanın güzelliklerinin korunması ve oralarından finansal açıdan katkı elde edilmesi içerisinde lokal toplulukların büyük payını eline alarak aslında hem ulusal değerlerin korunması hem de coğrafi konumda bulunan bölgenin içerisinde ciddi şekillerde kazanç elde edilmesi ve refah düzeyinin gerçekten de arttığını görmekteyiz.

Doğal olanı korumayı bunu nasıl yapacağımızı aslında akademik, eğitim, öğretim metotlarını olması gerektiğini ve de doğanın muhafaza altına alınarak sürdürülebilir şekilde geleceğimiz olan bireylere de güzel temiz kirlenmeden bırakılmasını amaçlar.

Doğa Seyahatçılığı, bir yaşam biçimidir. Aslında buradaki amacımız sonucunda biz gelecek nesillerin doğaya nasıl saygılı olabileceğini yaşayan toplum içerisinde hareket ederken ziyaretçilerin de doğa tahribi yapmadan çevreyi kirlenmeden hareket ederek aslında bize doğa sevgisini aşılması için güzel bir ziyaret olduğunu düşünmekteyim.

Doğa dostu uygulamalar içerisinde hareket edilerek yeşil ormanların habitatların aslında neler barındırdığını ekosistemin nasıl çalıştığını gözlemlemek için ekoturizm çok faydalı olabileceğini görmekteyiz.

Ekoturizm, turistlerin burada vakit geçirirken keyif aldığı doğal ortamları gözlemlediği ve de aktiviteler yapılarak doğanın hissini temiz kaynaklarla birlikte yaşayarak deneyimlediği uygulamaların oluşturduğu şekillerden yararlandığı sürdürülebilirliğe önem atfedildiği ve de koruma alanlarının kesinlikle kirlenmediği güzel bir sistemdir.

Ekoturizm, aslında güncel olarak eskiyi korumayı amaçlar ve günümüze kadar gelen doğanın içerisindeki biyolojik türlerin aslında geçmişten gelen örnek olarak Kuzey Işıklarının izlenmesi de bir ekoturizm örneği olarak verilecek olursa çok yüksek finansman gerçekten de elde edilebiliyor

Ekoturizm, gelecek açısından hem finansal kazanç hem de doğanın korunması için gerçekten günümüzde dünyanın artık çevresel olarak korunduğunu ve yöresel halklarında büyük payı elde etmelerine olanak sağladığı için çok önemli ve üzerinde gerçekten de kültürlerin tarihi ve sanatsal yapılarındaki gelişmeleri içeren çok güzel bir sistem olup söylemiş olduğumuz şekillerdeki durumda içerisinde birtakım eskiye dayanan tarihlerden günümüze gelen ulusal parkların korunması da şarttır. Çünkü, parkların korunması demek ekoturizm içerisindeki habitatlarında korunması anlamına gelmektedir o da tür çeşitliliği sağlamaktadır.

Doğanın içerisinde eskiden yaşayan fakat günümüzde yaşamayan flora-faunaların aslında bildiğimiz örnek olarak mamut denilen türlerin var olduğunu fakat ekoturizm gibi uygulamalar eskiden de bilinç sahibi olunsaydı belki de mamutların bugünde ulusal parklarda görülebilme imkanı ortaya konulabilirdi.

Doğa seyahatçiliği içerisinde doğanın güzelliklerini gördüğümüz üzere aslında biz yaşayan insanlar olarak çok şanslı olduğumuzu söylemeliyiz. Çünkü, Ekoturizm uygulamaların olması sebebiyle hala varlığını görmekte olduğumuz çok yüksek farkındalık düzeyi içerisinde hareket eden ülkelerin olması ve örnek uygulamalar teşkil ve teşvik etmesiyle onların yapmış olduğu güzel uygulamalar sayesinde günümüzde Flora-Faunaların olmasından ötürü kıvanç duymaktayız.

Final olarak şunları söyleyebilirim ki söz konusu bilimsel eser içerisinde değinmiş olduğum flora-faunaların hayatımızda ekoturizm ile daha güzel şekillerde korunduğu için günümüzde kirletilmeye karşı olarak çevrenin korunması vicdanına sahip olan bireylerin yetiştirilmesi için eğitimlerin , öğretimlerin, akademik şekillerde çevresel kursların olması çok kıymetli olarak hareket edilirse çevre bilinci artırılırsa ekoturizm uygulamalarının hayatımızda çok kıymetli bir yeri olur.

Kaynakça

- Boshoff, A. F., Kerley, G. I. H., & Cowling, R. M. (2001). The biodiversity of the Table Mountain National Park, South Africa. *Biodiversity & Conservation*, 10(5), 727–747.
- Ceballos-Lascuráin, H. (1996). *Tourism, ecotourism and protected areas* (p. 20). IUCN.
- Cowling, R. M., Rundel, P. W., Lamont, B. B., Arroyo, M. K., & Arianoutsou, M. (1996). Plant diversity in Mediterranean-climate regions. *Trends in Ecology & Evolution*, 11(9), 362–366.
- DEFF. (2018). *iSimangaliso Wetland Park Integrated Management Plan*. Department of Environment, Forestry and Fisheries, Republic of South Africa.
- Demirel, Ö., Bulut, M. B., & Aydoğan, T. G. (2023). Development process and strategic management of ecotourism in Turkey. *Journal of Spatial Planning and Design*, 1(1), 243–260. <https://doi.org/10.53463/splandes.202300243>
- Duffy, R. (2009). *Nature crime: How we're getting conservation wrong*. Yale University Press.
- Eagles, P. F. J., & McCool, S. F. (2002). *Tourism in national parks and protected areas: Planning and management*. CABI Publishing.
- Erdoğan, N., & Erdoğan, İ. (2016). An alternative view of ecotourism with a specific reference to Turkey. In *Alternative Tourism in Turkey* (pp. 299–318). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-47537-0_19
- Erbaş, N. (2021). Ecotourism and sustainable rural development: The case of Yozgat, Turkey. *Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, 23(3), 3380–3389. <https://doi.org/10.22630/SA.2021.23.3.3380>
- Esping-Andersen, G. (1990). *The three worlds of welfare capitalism*. Princeton University Press.
- Fennell, D. A. (2020). *Ecotourism* (5th ed.). Routledge.

- Göktaş, H. T., Leblebici, S., & Gültaş, P. (2019). An investigation of natural and cultural landscape values within the context of ecotourism: Case of Bilecik, Turkey. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(1), 1–10. <https://doi.org/10.26450/jshsr.1731>
- Güler, A. (2021). Sosyal refahın çok boyutlu doğası: Kuramsal bir değerlendirme. *Sosyal Politika Dergisi*, 28(3), 45–62.
- Honey, M. (2008). *Ecotourism and sustainable development: Who owns paradise?* (2nd ed.). Island Press.
- iSimangaliso Authority. (2022). *Annual report 2021/2022*. <https://isimangaliso.com/>
- Jones, B. T. B. (2001). Conserving elephants in the Addo Elephant National Park, South Africa. *Pachyderm*, (30), 344–351.
- Jones, S. (2019). Community-based tourism in Southern Africa: Case studies from iSimangaliso. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 8(4), 210–217.
- Kahveci, G., Ok, K., & Yılmaz, E. (2003). Ecotourism and sustainable development of forest and forest villagers in Turkey. In *Proceedings of the XII World Forestry Congress* (pp. 253–269).
- Kaplan, S. (2013). Community based ecotourism for sustainable development in eastern Black Sea Region: An evaluation through local communities' tourism perception. *Middle East Technical University Graduate School of Natural and Applied Sciences*, 1–229. <https://hdl.handle.net/11511/22990>
- Kennell, J. (2016). Carrying capacity. In J. Jafari & H. Xiao (Eds.), *Encyclopedia of Tourism*. Springer.
- Lekgau, R. J., & Tichaawa, T. M. (2021). Community participation in wildlife tourism in the Kgalagadi Transfrontier Park. *Tourism Review International*, 25(2), 139–155.
- Maloney, T. M. T., & Lekgau, R. J. (2020). Leveraging wildlife tourism for employment generation and sustainable livelihoods: The case of the Kgalagadi Transfrontier Park, Southern Africa. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*, (49), 45–58.
- Mkhize, L. (2021). *Sustainable safari practices in South Africa* (pp. 45–62). Johannesburg: EcoTourism Press.
- Moswete, N., & Thapa, B. (2018). Local communities, CBOs/Trusts, and people–park relationships: A case study of the Kgalagadi Transfrontier Park, Botswana. *The George Wright Forum*, 35(1), 96–108.

- Myers, N., Mittermeier, R. A., Mittermeier, C. G., da Fonseca, G. A., & Kent, J. (2000). Biodiversity hotspots for conservation priorities. *Nature*, 403(6772), 853–858. <https://doi.org/10.1038/35002501>
- Nelson Mandela University. (2020). *Wetland ecosystem services in the iSimangaliso area*. Coastal & Marine Studies Series, Report No. 14.
- Ramsar Secretariat. (2021). *State of the world's wetlands report*. Gland: Ramsar Convention Bureau.
- Rebelo, A. G. (2001). Diversity and conservation of fynbos vegetation. *Biodiversity & Conservation*, 10(6), 12–18.
- Rogerson, C. M. (2006). Pro-poor local economic development in South Africa: The role of pro-poor tourism. *Local Environment*, 11(1), 37–60. <https://doi.org/10.1080/13549830500478924>
- SADC Secretariat & GIZ. (2022). *20 years of SADC transfrontier conservation areas*.
- SANParks. (2015). *Table Mountain National Park Management Plan 2015–2025*. South African National Parks.
- SANParks. (2019). *Addo Elephant National Park Management Plan 2019–2029*. South African National Parks.
- SANParks. (2025). *Kgalagadi Transfrontier Park Overview*. <https://www.sanparks.org/parks/kgalagadi/>
- Spenceley, A., & Goodwin, H. (2007). Nature-based tourism and poverty alleviation: Impacts of private sector and parastatal enterprises in and around Kruger National Park, South Africa. *Current Issues in Tourism*, 10(2–3), 255–277. <https://doi.org/10.2167/cit331.0>
- Spenceley, A., & Snyman, S. (2017). *Inclusive tourism in Southern Africa: A review of best practices*. World Bank Group.
- Tapper, R. (2006). Ecotourism and sustainable development in protected areas: Addo Elephant National Park case study. *Journal of Sustainable Tourism*, 14(1), 98–115.
- Tapper, R. (2006). Ecotourism and sustainable development in the Table Mountain National Park. *Journal of Sustainable Tourism*, 14(1), 79–98.
- UNESCO. (1999). *World Heritage Nomination Document: Greater St. Lucia Wetland Park*. Paris: UNESCO World Heritage Centre.
- van Wilgen, B. W., Govender, N., & Biggs, H. C. (2014). Fire ecology of the fynbos. In R. M. Cowling & P. W. Rundel (Eds.), *The Ecology of Fynbos* (pp. 58–82). Oxford University Press.

- Weaver, D. B. (2001). *Ecotourism*. Wiley.
- Yalçın, F. (2019). Refah kavramı ve ölçüm yaklaşımları üzerine bir değerlendirme. *Ekonomik Yaklaşım*, 30(2), 115–130.
- Yalçın, M. (2019). *Turizm ve sürdürülebilirlik*. Ankara Üniversitesi Yayınları.

Resmi Web Siteleri

- Parks Canada. (n.d.). *Banff National Park*. Government of Canada.
<https://www.pc.gc.ca/en/pn-np/ab/banff>
- Parks Canada. (n.d.). *Gros Morne National Park*. Government of Canada.
<https://www.pc.gc.ca/en/pn-np/nl/grosmorne>
- Parks Canada. (n.d.). *Jasper National Park*. Government of Canada.
<https://www.pc.gc.ca/en/pn-np/ab/jasper>
- Parks Canada. (n.d.). *Pacific Rim National Park Reserve*. Government of Canada.
<https://www.pc.gc.ca/en/pn-np/bc/pacificrim>
- Parks Canada. (n.d.). *Waterton Lakes National Park*. Government of Canada.
<https://www.pc.gc.ca/en/pn-np/ab/waterton>
- SANParks. (n.d.). *Kruger National Park*. <https://www.sanparks.org/parks/kruger/>
- iSimangaliso Authority. (n.d.). *Official website*. <https://isimangaliso.com/>
- Wikipedia. (n.d.). *Algonquin Provincial Park*.
https://en.wikipedia.org/wiki/Algonquin_Provincial_Park